



**პირველი ექსპერიმენტული ტური ფიზიკაში**

გვ. 2



**თსუ-ში დებატ-კლუბი შეიქმნა**

გვ. 4



გიულა ფურცელაძე

**პროექტი „თსუ-დესკანი“ დასრულდა**



10 აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ინფორმაციული საზოგადოების განვითარების ინსტიტუტისა (ISDI) და თსუ-ს „საბავშვო უნივერსიტეტი“ ერთობლივი პროექტის „თსუ-დესკანი“ საზიარო დახურვა გაიმართა. ღონისძიებას თსუ-ის რექტორი ალექსანდრე კვიციანი და თსუ-ის ადმინისტრაციის წევრები ესწრებოდნენ.

„თსუ-დესკანი“ ფარგლებში უნივერსიტეტის 120 სტუდენტი არდადეგების პერიოდში, 25 თებერვლიდან 2 მარტამდე, იმ საოულს სტუმრობდა, რომელიც თავად დაამთავრა. ისინი 29 რაიონის 108 საოულს ეწვივნენ და დაამთავრებელი კლასის მოსწავლეებს უნივერსიტეტის, მისი ფაკულტეტების შესახებ ინფორმაცია და ასევე, უნივერსიტეტის უკუშვარულ უსრნალი - „თსუ მეცნიერება“ წარუდგინეს.

გვ. 3 გვერდი

**რეგიონული სამეცნიერო კონფერენცია „ენა. ლიტერატურა. კულტურა. ისტორია. ფილოსოფია“**

გვ. 6

**ციური ახვლედიანი: რეგიონის ცხოვრება სასიამოვნო მოგონებებისგან შედგება. რა თქმა უნდა, ბევრი სირთულეც მქონია, მაგრამ მიმართა, რომ ცუდზე არ უნდა იფიქრო. ასეთი განწყობა მენდარება, რომ ყოველთვის იმედინად შევხვდეთ ახალი დღის გათენებას“**

გვ. 11

**აუდიტორიების პრობლემა მოგვარებულია**

გვ. 2

**უცხოეთში სსხელმძვანელოები ქართულად**

გვ. 5

**სტუდენტური კონკურსი „მისია 2012“ დაიწყო**

გვ. 7

**ოპი — პირველი ქართული ბრანდიოზული ნაბავოზა**

გვ. 8

**საქართველოს გუნდის მოსაპირკეთებელი ქვევის პარსკაქტივა მსოფლიო ბავარზა**

გვ. 9

**ვიზუალურ ხელოვნებაში ასახული კლასიკური მუსიკა, პროზა და პოეზია**

გვ. 12

**თსუ-ის სტუდენტური თვითმმართველობის არჩევნები დაიწყო**



თსუ-ის სტუდენტური თვითმმართველობის არჩევნები 18 მაისს გაიმართება. სტუდენტური თვითმმართველობის ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ კენჭისყრის თარიღი 17 აპრილს, პირველ სხდომაზე დაინიშნა. სხდომაზე ზოგადი საარჩევნო პროცედურების ვადებიც დადგინდა, რის მიხედვითაც სტუდენტური თვითმმართველობის არჩევნებში მონაწილეობის

მსურველ დამოუკიდებელ კანდიდატებს, სტუდენტურ მოძრაობებსა და დამკვირვებელ ორგანიზაციებს ცესკოში დარეგისტრირება 30 აპრილიდან 11 მაისის ჩათვლით შეეძლება. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრებმა, საარჩევნო დებულების შესაბამისად, ამავე სხდომაზე თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე და კომისიის მდივანი აირჩიეს. 2012 წლის სტუდენტური თვითმმართველობის საარჩევნო კომისიას თსუ-ის წარმომადგენლობითი საბჭოს აპარატის უფროსი, იურიდიული ფაკულტეტის IV სემესტრის მაგისტრანტი დიმიტრი გეგენავა უხელმძღვანელებს, მისი მოადგილე ბიძინა ფორდანიას გახლავთ, კომისიის მდივანი კი ნანა მაისურაძე. ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში სულ 7 წევრია. თითოეული მათგანი კვალიფიკაციისა და გამოცდილების გათვალისწინებით შეირჩა და სტუდენტური თვითმმართველობის წარდგინებით დაინიშნა. აღსანიშნავია, რომ ცესკოს თავმჯდომარე დიმიტრი გეგენავა ერთადერთი ქართული დამხმარე სახელმძღვანელოს „სტუდენტური

თვითმმართველობების სამართლებრივი მიმოხილვის“ ავტორია.

„ცენტრალური საარჩევნო კომისია ყოველ დღე მუშაობს, რათა დანტერესებულ პირებს კონსულტაციები გაუნოს. ვეზადებით კანდიდატებისა და დამკვირვებელი ორგანიზაციების რეგისტრაციის დანყებისთვის. მიმდინარეობს ამომრჩევლების სიების მომზადებაც. სიები ყველა ფაკულტეტის დეკანატთან გამოიკვრება, რომ სტუდენტებმა გადაამონმონ შეუძლიათ თუ არა ხმის მიცემის პროცესში მონაწილეობის მიღება. ასევე, ვამუშავებთ იმ სამართლებრივ აქტებსა და ბაზებს, რომელთა საფუძველზე 18 მაისს არჩევნები უნდა ჩატარდეს. რაც შეეხება საუბნო საარჩევნო კომისიებს, ისინი კანდიდატარეგისტრაციის დამთავრების შემდეგ შეიქმნება, რადგან მათ მხოლოდ კენჭისყრის პროცესის წარმოება ევალებათ. მაქსიმალურად შევეცდებით საუბნო კომისიებში ყველა დაინტერესებული პირი იყოს წარმოდგენილი. არჩევნებამდე მათ ინტენსიური ტრენინგებიც ჩატარდებათ,

რათა საარჩევნო პროცედურები კარგად შეინახვონ“, — განაცხადა ცესკოს თავმჯდომარემ დიმიტრი გეგენავამ.

18 მაისს არჩევნების ჩატარების შესახებ სტუდენტების ინფორმირება უკვე დაიწყო თსუ-ის სტუდენტური თვითმმართველობამაც.

ჩვენ მაქსიმალურად ხელს შეუწყობთ ყველა ახალგაზრდულ ორგანიზაციას, რომ დარეგისტრირდნენ ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში და არჩევნებში მონაწილეობა მიიღონ. ვეცდებით, არჩევნებთან დაკავშირებით თითოეულ სტუდენტს ინფორმაცია მივანოდოთ. დაიბეჭდება და თსუ-ის ყველა სტენდზე გამოიკვრება პოსტერები, სადაც არჩევნების ჩატარების დრო და კანდიდატარეგისტრაციის ვადები იქნება მითითებული. ეს ინფორმაცია თსუ-ის თითოეულ სტუდენტს მოკლესტუტური შეტყობინების სახითაც მიუვა. მათი ინფორმირებისთვის გამოვიყენებთ სოციალურ ქსელს [www.facebook.com](http://www.facebook.com) ერთიანი სტუდენტური მოძრაობა, რა თქმა

გვ. 4 გვერდი



# აუდიტორიების პრობლემა მოგვარებულია

სტუდენტების ის ნაწილი, რომელიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე სწავლობს, გასულ სემესტრებში განსაკუთრებით მწვავედ აყენებდა აუდიტორიების ნაკლებობის საკითხს. ეს პრობლემა აწუხებდა ფაკულტეტის ადმინისტრაციასაც, რადგანაც უნივერსიტეტის პირველი კორპუსის რემონტის გამო აუდიტორიების გარკვეული ნაწილი სხვადასხვა დეპარტამენტს ჰქონდა დაკავებული.

პირველი კორპუსის ამოქმედებამ საგრძნობლად გააუმჯობესა სასწავლო გარემო — მოიხსნა აუდიტორიების პრობლემა იურიდიული, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა და სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტების სტუდენტებისთვის. ამ ეტაპზე დღის წესრიგში დადგა აუდიტორიების განახლების საკითხი უნივერსიტეტის სხვადასხვა სასწავლო კორპუსში.

როგორც ჩვენთან საუბარში სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი აცხადებს, უნივერსიტეტის ადმინისტრაციამ მთლიანად გაითვალისწინა ფაკულტეტზე არსებული პრობლემები და მას საჭირო რაოდენობის აუდიტორიები გამოუყო. ამჯერად მიმდინარეობს სტუდენტ-

თა სასწავლო გარემოს კიდევ მეტად გაუმჯობესებისთვის საჭირო ღონისძიებების დაგეგმვა.

**ნოდარ ბელქანი,**  
სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი:

ჩვენს ფაკულტეტს აუდიტორიების პრობლემა ამ ეტაპზე აღარ აქვს, რადგანაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადმინისტრაციამ ზუსტად იმდენი აუდიტორია გამოგვიყო, რამდენიც გვჭირდებოდა. დღეისათვის ჩვენ მთლიანად მოვიცავთ უნივერსიტეტის III, IV და VI კორპუსებს, გვაქვს აუდიტორიები მეორე კორპუსშიც. ამდენად, ეს საკითხი მოგვარებულია.

პრობლემად რჩება ის, რომ ზოგ აუდიტორიაში სტუდენტები ვერ ეტევიან. ეს განსაკუთრებით ხშირად ხდება იგრობა და ამ პრობლემის მოგვარებაზეც ვზრუნავთ.

წინა სემესტრში ჩვენ დავსვით საკითხი ფსიქოლოგიის მიმართულების სასემინარო აუდიტორიების მოწყობის შესახებ. მაშინ ადმინისტრაციიდან თანხმობაც მივიღეთ. ზაფხულში დაგეგმილია სარემონტო სამუშაოები უნივერსიტეტის სხვადასხვა კორპუსში და ვიმედოვნებ, ცოტა ხანში ფაკულტეტს ეს პრობლემაც მოეხსნება.

# პირველი ექსპერიმენტული ტური ფიზიკაში



თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთერთი წარმატებული პროექტი „საბავშვო უნივერსიტეტი“ სკოლის მოსწავლეთათვის არაერთ საინტერესო ღონისძიებას აწყობს. მათ შორის ერთერთი გახლავთ 7 აპრილს ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტზე „საბავშვო უნივერსიტეტის“ ეგიდით ჩატარებული პირველი ექსპერიმენტული ტური ფიზიკაში საჯარო და კერძო სკოლების VIII-XII კლასების მოსწავლეებისათვის.

პირველ ექსპერიმენტულ ტურში მონაწილეობის მსურველ მოსწავლეთა რაოდენობა საკმაოდ შთამბეჭდავი იყო. ტურის დაწყების წინ რეგისტრაცია გაიარა 31 სკოლის ასმა მოსწავლემ თბილისიდან, ქუთაისიდან, რუსთავიდან და ახმეტვიდან.

უნივერსიტეტში შეკრებილ მოსწავლეებს მიესალმა თსუ-ის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი რამაზ ბოჭორიშვილი, რომელმაც მოსწავლეებს წარმატებები უსურვა და სიამოვნებით აღნიშნა, რომ „საბავშვო უნივერსიტეტის“ ეგიდით გამართულ ტურში მონაწილეობის სურვილი თბილისის საჯარო სკოლებთან ერთად საქართველოს სხვადასხვა რეგიონის საჯარო სკოლებმაც გამოთქვეს. „ვისარგებლებ შენთვის და ვიტყვი, რომ წელს თსუ-ის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტზე, რომლის შემადგენლობაშიც არის ფიზიკის დეპარტამენტი, 6060-მა აბიტურენტმა გამოთქვა სწავლის გაგრძელების სურვილი. თუ გავითვალისწინებთ საჯარო სკოლების დამამთავრებელი კლასების მოსწავლეების რიცხვს, ეს მაჩვენებელი ძალიან დიდია. დარწმუნებული ვარ, რომ ბევრი თქვენგანი მომავალში ჩვენი ფაკულტეტის სტუდენტი გახდება.“ — განაცხადა რამაზ ბოჭორიშვილმა.

ექსპერიმენტული ტურის მიზანი იყო ფიზიკის ექსპერიმენტული ნაწილის მიმართ მოსწავლეთა ინტერესის გაღვივება და მათთვის კვლევის უნარ-ჩვევების გამოუმუშავება.

კონკურსში მონაწილეებს სასწავლო პროცესში განვლილი უნდა ჰქონოდათ VIII-XII კლასების ფიზიკის პროგრამის გარკვეული საკითხები: მექანიკა, ჰიდრო და აეროსტატიკა, ელექტრობა.

თავდაპირველად განსაზღვრული იყო, რომ კონკურსში მონაწილე ყოველი მოსწავლე, რომელიც გადალახავდა ჯამური ქულების 40 პროცენტზე მეტს, დაჯილდოვდებოდა თსუ-ის საპატიო სიგელით, ხოლო ის, ვინც 70 პროცენტს და მეტს დააგროვებდა — გადავიდოდა მეორე ტურში. საბოლოოდ, თსუ-ის რექტორის მრჩეულის, „საბავშვო უნივერსიტეტის“ კურატორის, მარინა ლომოურის ინიციატივით, გადაწყდა, რომ მოსწავლეთა ინტერესიდან გამომდინარე — წამახალისებელი სიგელებით დაჯილდოვდნენ ის მოსწავლეებიც, რომლებმაც 40 პროცენტი ვერ გადალახეს.

ქალბატონმა მარინა ლომოურმა ჩვენთან საუბარში აღნიშნა, რომ მოსწავლეთა ამგვარ დაინტერესებას ფიზიკის ექსპერიმენტული ტურისადმი ობიექტური მიზეზები აქვს: ასეთი ტური ფიზიკაში პირველად ტარდება. აქ არის ამოცანები, რომლებიც მოთხოვენ გარკვეული მანიპულაციების ჩატარებას — გაზომვას, ანონას, სივრცობრივ აზროვნებას, თეორიული ცოდნის ექსპერიმენტში განხორციელებას. წინათ სკოლებში ასეთი ღონისძიებები ტარდებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ სკოლებში უზრუნველყო სათანადო ლაბორატორიები (მას „აინშტაინის ლაბორატორია“ ჰქვია), მაინც იგრძნობა, რომ მოსწავლეებში ექსპერიმენტული კვლევის პრაქტიკა და სათანადო უნარ-ჩვევები ნაკლებად არის განვითარებული. უნივერსიტეტის ფიზიკის დეპარტამენტი და ატომური ფიზიკის ლაბორატორიის გამგე რამაზ ლომსაძე „საბავშვო უნივერსიტეტის ფარგლებში“ სწორედ ამ კუთხით მუშაობს — აქ ხდება თეორიული მასალის ექსპერიმენტული დემონსტრაცია, რაც ყოველთვის იწვევს მოსწავლეთა დიდ დაინტერესებას. ვფიქრობ, ამ კონკურსმაც სწორედ ამიტომ

გამოიწვია ასეთი ინტერესი. განსაკუთრებით მსიამოვნებს, რომ მონაწილეთა შორის ბევრი ვაჟია — ხელსაწყობთან ურთიერთობა და „ჩხიკედელობა“ მაინც ბიჭური საქმეა და მათ დაინტერესებას თვალნათლივ ვხვდებით.

რაც მეტად მოვიხილავთ სკოლის მოსწავლეებს, ვაჩვენებთ უნივერსიტეტს, მისი სწავლების მეთოდებს და ამა თუ იმ პროფესიის პერსპექტივებს, მით მეტად დავაინტერესებთ მათ. მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლემ სკოლაშივე გააკეთოს პროფესიული არჩევანი“, — განაცხადა მარინა ლომოურმა.

ამგვარი ტურების ჩატარებას სკოლების პედაგოგებაც დადებითად აფასებენ. საერო სკოლა „ლომისის“ პედაგოგი, ფიზიკის მეცნიერებათა დოქტორი გრიგოლ ჯაფარიძე ამბობს, რომ მისთვისაც საინტერესოა, როგორ გამოიყენებენ თეორიულ ცოდნას პრაქტიკაში მისი მოსწავლეები. „ექსპერიმენტული ტური ჩვენი სკოლის 4 მოსწავლე მონაწილეობს. მსგავსი ტურები აქამდე არ მოწყობილა, ეს პირველია და მიმაჩნია, რომ საუკეთესო მაჩვენებელია თეორიული ფიზიკის პრაქტიკაში გამოყენებისა. მეც უნივერსიტეტული ვარ და მინდა, რომ უნივერსიტეტი უფრო მეტად აქტიური იყოს. კარგი სტუდენტის მიღება უმაღლესი სასწავლებლისთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია და მიმაჩნია, რომ საუკეთესოა შორის საუკეთესო უნდა ამოარჩიოს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, — განაცხადა მან.

ექსპერიმენტული ტურის მონაწილეთა ამოცანები გარკვეულ თემატიკას ითვალისწინებდა: ბერკეტის ნონსწორობის პირობა და მომენტების წესი; რეზისტორების მიმდევრობითი და პარალელური შეერთება; თავისუფლად ვარდნილი სხეულის აჩქარების განსაზღვრა; ზამბარის სიხისტის განსაზღვრა; მარგი ქმედების კოეფიციენტის განსაზღვრა; მავთულის კუთრი წინალობის განსაზღვრა; რეზისტორის წინალობის განსაზღვრა; ხელსაწყოს შიდა წინალობის განსაზღვრა; მყარი სხეულის სიმკვრივის განსაზღვრა; უცნობი სიხისტის სიმკვრივის განსაზღვრა; არქიმედეს კანონის შემოწმება; სხეულის მოცულობის განსაზღვრა და სხეულის სიგრძის, სიგანის და ფართობის განსაზღვრა, ფარდობითი და აბსოლუტურ ცდომილებათა მითითებით.

პირველი ტურის შედეგები უკვე გამოცხადდა: ასი შესაძლო ქულიდან 40 ქულამდე დააგროვა 10-მა მოსწავლემ, 40-დან 70 ქულამდე — 43 მოსწავლემ, ხოლო 70 ქულაზე მეტი დააგროვა და მეორე ტურში გადავიდა 47 მოსწავლე. მათგან 10 გახლავთ 199-ე („კომაროვი“) საჯარო სკოლის მოსწავლე, 5 — 42-ე („ვეიკუა“) საჯარო სკოლიდან, 4 — 157-ე საჯარო სკოლიდან და 4 — 177-ე საჯარო სკოლიდან.

პირველი ტურის შედეგებით კმაყოფილი ჩანდა ექსპერიმენტული ტურის ერთერთი ორგანიზატორი, თსუ-ის ატომური ფიზიკის ლაბორატორიის გამგე რამაზ ლომსაძე. „წარმატებული ტური გამოვიდა. მისი იდეა იყო ის, რომ სკოლის მოსწავლეებს თეორიული ცოდნა ექსპერიმენტულ ფიზიკაში გამოეცადათ. მომავალში ეს ხელს შეუწყობს მოსწავლეებში მეცნიერული კვლევებისადმი ინტერესის გაღვივებას და მოამზადებს მათ ანალოგიური საერთაშორისო ოლიმპიადებისათვის. ბუნებრივია, ეს ღონისძიება უნივერსიტეტისადმი ინტერესის გაღვივებასაც ემსახურება, ვფიქრობ, მომავალში ფიზიკით დაინტერესებული კიდევ უფრო მეტი მოსწავლე გვეყოლება“, — განაცხადა მან.

პირველი ექსპერიმენტული ტურის მეორე ეტაპი მისის პირველ დეკადაში გაიმართება.

# ფსიქოლოგიის მიმართულების პრეზენტაცია უფროსკლასელთათვის



პროექტ „თსუ-ის დესპანის“ ფარგლებში 7 აპრილს, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტისა და თსუ-ის „საბავშვო უნივერსიტეტის“ ერთობლივი ინიციატივით, სხვადასხვა საჯარო თუ კერძო სკოლების უფროსკლასელთათვის სტუდენტებმა ფსიქოლოგიის მიმართულების პრეზენტაცია წარმოადგინეს. მისი მიზანი უნივერსიტეტისა და სკოლების ერთმანეთთან დაახლოება და სასწავლო გარემოს უკეთესად გაცნობა გახლავთ.

## თამარ ღაღინი

პროექტის ფარგლებში თსუ-ის სტუდენტები ყოველ შაბათს სკოლის მოსწავლეებს სხვადასხვა ფაკულტეტის და მიმართულების შესახებ აწვდიან ინფორმაციას, აცნობენ უნივერსიტეტის ისტორიას, დასაქმების პერსპექტივებს, სამეცნიერო მიღწევებს, უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულებს და სტუდენტურ ცხოვრებას.

პროექტის ორგანიზატორები უნივერსიტეტის მხრიდან, არიან — რექტორის მრჩეველი მარინა ლომოური და სტუდენტები: ქეთი მურუსიძე, გიორგი გრიგოლაშვილი, მიხეილ გაბელია, ლევან ლორთქიფანიძე.

„წინა სემესტრში შეხვედრებს ესწრებოდნენ არა მარტო სკოლის მოსწავლეები, არამედ უნივერსიტეტის სტუდენტებიც. მიმდინარე სემესტრისთვის გადაწყვიტეთ, რომ მოსწავლეებისთვის და სტუდენტებისთვის ცალ-ცალკე ჩაგვეტარებინა საინფორმაციო შეხვედრები, რათა უფრო მეტად გავკეთავთ ინსინერბინა მათი ინტერესი. ამ სემესტრის პირველ შეხვედრაზე სტუდენტმა ლევან ლორთქიფანიძემ პოლიტიკური მეცნიერებების მიმართულების პრეზენტაცია გამართა. მიმართულების გაცნობასთან ერთად, დაგეგმილი გვაქვს მოვიწვიოთ სტუდენტები და, ასევე, თავად „საბავშვო უნივერსიტეტის“ მოსწავლეებსაც მივცეთ საშუალება მონაწილეობა მიიღონ პრეზენტაციებში“, — განაცხადა ქეთი მურუსიძემ.

თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ფსიქოლოგიის მიმართულების სტუდენტი ქრისტინე

ლორთქიფანიძე სკოლის მოსწავლეებს ფსიქოლოგიის მიმართულების, ფსიქოლოგიური მეცნიერების განვითარების ძირითადი ეტაპების, ფსიქოლოგიის ძირითადი განხრების შესახებ ესაუბრა, აგრეთვე ფსიქოლოგიური კვლევის თავისებურებებსა და მოთხოვნებზეც მოუთხრო. ამ პროფესიით დასაქმებული ადამიანების სამუშაო სპეციფიკა და დასაქმების პერსპექტივებიც გაცნო და აბიტურიენტებს განუმარტა, რომ თსუ-ში ამ მიმართულებას დიდი ისტორია და ტრადიციები გააჩნია, ხოლო მისი მეცნიერული სკოლა მსოფლიოში აღიარებული და სამაგალითია.

პრეზენტაციის შემდეგ გაიმართა დისკუსია, სადაც სკოლის მოსწავლეებმა ფსიქოლოგიის მიმართულებაზე სწავლებისა და კვლევის შესახებ დასმულ კითხვებზე ამომწურავი პასუხები მიიღეს.

„საბავშვო უნივერსიტეტი“ სკოლის მოსწავლეებს ეხმარება უკეთ გაცნონ საუნივერსიტეტო ცხოვრებას, მიეჩვიონ უნივერსიტეტის გარემოს. მათ შესაძლებლობა აქვთ მოისმინონ საინტერესო პრეზენტაციები, სტუდენტების და მოსწავლეების განსხვავებული აზრები, რაც დაეხმარებათ დამოუკიდებელი აზროვნების ჩამოყალიბებაში, საკუთარი აზრის სწორად გამოხატვაში და რაც მთავარია, ასეთი შეხვედრები ზრდის მოტივაციას, რომ მიიღონ უფრო მეტი განათლება, იყვნენ მეტად აქტიური და ჩამოუყალიბდეთ დისკუსიის კულტურა“, — აღნიშნა პროექტის ერთერთმა ორგანიზატორმა, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტმა გიორგი გრიგოლაშვილმა.





# პროექტი „თსუ-დესპანი“ დასრულდა

პირველი გვერდიდან

პროექტის „თსუ – დესპანი“ საინიციატივო ჯგუფის წევრებმა, თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტებმა, ქეთი მურუსიძემ და გიორგი გრიგოლაშვილმა, თსუ-ის სტუდენტებს საინტერესო და საქმიანი წინადადება შესთავაზეს — „გახდი თსუ-ის დესპანი იმ სკოლაში, რომელიც დაამთავრე!“

როგორც თსუ-ის რექტორის მრჩეველმა მარინა ლომოურმა აღნიშნა, სტუდენტების ინიციატივა საკმაოდ წარმატებული აღმოჩნდა: „სტუდენტები აღფრთოვანებით საუბრობენ თავიანთ მომავალ პროფესიასა და სასწავლო დაწესებულებაზე, რადგან ისინი უნივერსიტეტით ამაყობენ. ამან უფრო მეტი ენთუზიაზმი შესძინა მათ ინიციატივას. მათი შთაბეჭდილებების გაცნობისას კარგად ჩანს, როგორი ენთუზიაზმითა და პასუხისმგებლობით მოეკიდნენ თავიანთ მისიას. სურვილი გვაქვს, რომ პროექტზე მუშაობა მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში გაგრძელდეს და სტუდენტები გარკვეული პერიოდული აცნობდნენ მოსწავლეებს ინფორმაციას უნივერსიტეტში სწავლების შესახებ. ეს შეიძლება მოხერხდეს როგორც სკოლებში, ისევე აქ, უნივერსიტეტის სივრცეში“...

პროექტის მონაწილე სტუდენტებმა სკოლის მოსწავლეებს არა მარტო თსუ-ის შესახებ მიანოდეს ინფორმაცია, არამედ სხვადასხვა აქტიურ საკითხზეც ესაუბრნენ და ინტერაქტიული ლექციებიც ჩაატარეს.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, ალექსანდრე კვიციანიძემ, დიდი მადლობა გადაუხადა პროექტის ავტორებს და მონაწილეებს და აღნიშნა: „ეს იყო ერთერთი ყველაზე წარმატებული მასშტაბური პროექტი. სტუდენტები დიდი პასუხისმგებლობით მოეკიდნენ მშობლიური უნივერსიტეტის პოპულარიზაციას სკოლებში, სასწავლო პროგრამების, სტუდენტური ცხოვრების გაცნობასა და სტუდენტური შთაბეჭდილებების გაზიარებას. ყველაფერი ეს კი დაეხმარება აბიტურიენტს სწორი არჩევანის გაკეთებაში თუ სად უფრო უპრიანია სწავლის გაგრძელება. წელს აბიტურიენტების 41%-მა აირჩია სწავლა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გააგრძელოს და უნდა გითხრათ, რომ ამას თქვენი წვლილი საკმაოდ დიდია! თქვენმა აქტივობამ ზუსტად იმ მომენტში, როდესაც აბიტურიენტი გადაწყვეტილებას იღებდა, საკმაოდ დიდი გავლენა მოახდინა მათ არჩევანზე. მინდა, დიდი მადლობა გადაგიხადოთ პროექტის ყველა მონაწილეს და თსუ-ის ადმინისტრაციის მხარდაჭერა კიდევ ერთხელ დაგიდასტუროთ“.

პროექტის იდეის ავტორებმა, ქეთი მურუსიძემ და გიორგი გრიგოლაშვილმა, საინტერესოდ ისაუბრეს პროექტის მნიშვნელო-



ბასა და ეფექტურობაზე, სკოლებში გამართულ პრეზენტაციებსა და მოსწავლეების აქტიურ ჩართულობაზე.

„ყველა უნივერსიტეტი აბიტურიენტებისთვის ღია კარის დღეს აწყობს, მაგრამ მოსწავლეები, რომლებიც სხვადასხვა რეგიონში ცხოვრობენ, ვერ ახერხებენ დასწრებას. გიორგი გრიგოლაშვილს გაუჩნდა იდეა, რომ არდადეგების დროს სტუდენტები მშობლიურ სკოლაში წავსულიყავით და მოსწავლეებისთვის საუნივერსიტეტო ცხოვრება გაგვეცნო. იდეა ერთობლივად დავხვეწეთ და გავაცანით როგორც ქალბატონ მარინა ლომოურს, რომელთანაც „საბავშვო უნივერსიტეტის“ ფარგლებში უკვე ვთანამშრომლობთ, ასევე ISDI-ის ხელმძღვანელებს. რექტორმა პროექტი მიიწონა და ყოველმხრივ დახმარებას დაგვიპირდა. სიმართლე გითხრათ, თავდაპირველად არ გვეცოდა, თუ პროექტი ასეთი მასშტაბური

გამოვიდოდა. ძალიან გაგვახარა სტუდენტების ენთუზიაზმი. სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის გარდა (ყველაზე მეტი სტუდენტი მათგან მონაწილეობდა), პროექტში აქტიურად ჩაერთო ჰუმანიტარული მეცნიერებების, იურიდიული, ეკონომიკისა და ბიზნისის, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტები. 120-მდე სტუდენტი ჩაერთო პროექტში და ყოველი მათგანი დადებითი შთაბეჭდილებით დაბრუნდა.

პროექტი ნაყოფიერი გამოდგა არა მარტო მოსწავლეებისთვის, რომლებიც უკეთ გაეცნენ უნივერსიტეტის ისტორიას, თითოეული ფაკულტეტის სპეციფიკას, სწავლების სისტემას, ასევე იმ საერთაშორისო კავშირებს და შესაძლებლობებს, რომლებსაც დღეს თსუ სტუდენტებს სთავაზობს, არამედ ის სტუდენტი-დესპანებისთვისაც კარგი გამოცდილების მიმცემი აღმოჩნდა.

ზოგიერთი მათგანისათვის, ეს პირველი მასშტაბური პრეზენტაცია იყო, — აღნიშნა თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტებმა ქეთი მურუსიძემ.

საოცრად ემოციური იყო თითოეული დესპანის შთაბეჭდილების გაცნობა, გადაღებული ფოტოების ნახვა. სტუდენტებმა ერთხმად აღნიშნეს, რომ სასიამოვნო იყო იმის შეგრძნება, როდესაც გზას უკვალავ შენს თანატოლს საუნივერსიტეტო ცხოვრებისაკენ, უამრავ საინტერესო ინფორმაციასთან ერთად მათ ისეთი საჭირო და პრაქტიკული საკითხებსაც აცნობ, როგორცაა სილაბუსის, კურიკულუმის, კრედიტების მნიშვნელობა, რაც ნამდვილად უცხოა მოსწავლისთვის და ყოველი პირველკურსელი სწავლის პირველ კვირას სწორედ ამ დეტალების გარკვევას უთმობს. „სამ სკოლაში ვიყავი თსუ-ს დესპანი და, ალბათ, არასოდეს დამავიწყდება მოსწავლეთა ინტერესიანი სახეები, მათი კითხვები, ემოციები და იმედით სავსე თვალები, რომ ისინი შეძლებენ და ისწავლიან ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში! თსუ-ის დესპანის სახელით, მინდა მადლობა გადავუხადო განათლების სამინისტროს, ყოველი რაიონის რესურს-ცენტრს და სკოლის დირექტორს განუვლი დახმარებისა და თანადგომისათვის“, — განაცხადა ქეთი მურუსიძემ.

გიორგი გრიგოლაშვილიც აღტაცებით საუბრობდა სტუდენტების აქტიურობასა და ენთუზიაზმზე, სკოლაში მიღებულ შთაბეჭდილებებსა და მოსწავლეების გაძლიერებულ ინტერესზე: „დღეს, თსუ-ის პირველ კორპუსში საკუთარი გამოცდილებით და შთაბეჭდილებით სავსე დესპანები შევიკრიბეთ და ჩვენი პროექტის შედეგები შევაჯამეთ. თითოეული დესპანის სახეზე დაინახავდით იმ ემოციას, რომელსაც ახლა მე სიტყვებით ვერ გადმოვცემ. ძალიან სასიამოვნოა, როცა ხედავ შენს გაკეთებულ კარგ საქმეს. იმედია, მომავალ წელს უფრო მეტ მოსწავლესთან მივალთ. მადლობა ყველა იმ ადამიანს, რომელიც დაგვეხმარა, მადლობა ჩვენს დესპანებს!“

სტუდენტისა და პროექტის ერთერთი მონაწილეს, ლევან ლორთქიფანიძის ინიციატივა — სწავლასა და სტუდენტურ აქტივობაში წარმატებული სტუდენტისათვის დაწესდეს განსაკუთრებული ჯილდო ან ნამახალი სებელი პრემია, ერთხმად აიტაცეს როგორც ადმინისტრაციის წევრებმა, ისე სტუდენტებმა. თსუ-ის ადმინისტრაცია სტუდენტებს ამ იდეის ხორცშესხმას დაჰპირდა და აღნიშნა რომ, არც ერთი წარმატებული სტუდენტური იდეა თუ ინიციატივა არ დარჩება ადმინისტრაციის მხრიდან ნახალისების გარეშე.

საზეიმოდ დახურვის ბოლოს, პროექტის ყველა მონაწილეს გადაეცა თსუ-ის სერტიფიკატი.

მომზადდა თამარ ლაღინაძე

# ინფოსესია „ისწავლე ესტონეთში“

თამარ ლაღინაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 3 აპრილს ესტონეთის უნივერსიტეტების წარმომადგენლებმა საინფორმაციო სესია — „ისწავლე ესტონეთში“ გამართეს.

სესიაზე წარმოდგინეს სტუდენტური ფილმები, ფოტოგამოფენები, წაიკითხეს ღია ლექციები, გამართეს სემინარები.

თსუ-ის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიძემ სტუდენტებს გააცნო ის შესაძლებლობები, რომელსაც ქართველ სტუდენტებს ესტონური უნივერსიტეტები სთავაზობენ: „ესტონეთი საქართველოს პარტნიორია არა მხოლოდ ევროსტრუქტურებთან ურთიერთობაში, არამედ განათლების დარგშიც. არსებობს ქართველი სტუდენტების ესტონეთში სწავლის სერიოზული ტრადიცია. ესტონეთი დღეს სტუდენტებს ევროსტანდარტების შესაბამის განათლებას აძლევს, ამიტომ ინფოსესია ბალტიისპირეთის ამ ქვეყანაში განათლების მიღების მსურველს ძალიან დაეხმარება სწორი არჩევანის გაკეთებაში“, — განაცხადა მან.

საქართველოში ესტონეთის ელჩი ტომას ლევი ღონისძიებაზე მოსულ სტუდენტებს მიესალმა და აღნიშნა: „მოხარული ვარ, რომ ქართულ და ესტონურ უნივერსიტეტებს დიდი ხნის ურთიერთობა აქვთ. ბევრმა ქართველმა მიიღო უმაღლესი განათლება ესტონეთში. სასიამოვნოა, რომ ქართველი ახალგაზრდობა ადვილად ადაპტირდება ესტონურ საზოგადოებაში. სა-

ქართველოში ესტონეთის საელჩოს კარგი ტრადიცია აქვს — ჩვენ ყოველწლიურად ვმასპინძლობთ ესტონურ უნივერსიტეტებში კურსდამთავრებულ ქართველ სტუდენტებს. ასეთი ღონისძიებები ხელს უწყობს ქართველი და ესტონელი ახალგაზრდების კიდევ უფრო დაახლოებას“.

აღსანიშნავია, რომ ესტონეთის უნივერსიტეტებში სწავლობენ სტუდენტები 70 ქვეყნიდან. დიპლომები საერთაშორისოა. სწავლების ღირებულება 2000-4000 ევრომდეა. დაწესებული აქვთ სტიპენდიები უცხოელი სტუდენტებისთვის. ხორციელდება სხვადასხვა ინგლისურენოვანი პროგრამები.

ინფოსესიის ფარგლებში გაიმართა აგრეთვე ღია ლექციები. ტარტუს უნივერსიტეტის კულტურის აკადემიის დირექტორმა, პროფესორმა ანზორ ბარკალიამ წაიკითხა ლექცია თემაზე: „როგორ დავუკავშიროთ აკადემიური სწავლა ბიზნესს ნამოწყებას“. პროფესორმა ჯერი პანჭჭურსმა კი სტუდენტებს საინტერესო მოხსენება შესთავაზა თემაზე — „სოციალური ინტეგრაცია და ევროპეზაცია: იდენტურობის ტრანსფორმაცია, ტრენდები და რწმენა“. ინფოსესიაზე წარმოდგენილი იყო აგრეთვე ესტონელი სტუდენტის მოკლემეტრაჟიანი ფილმები. მთელი დღის განმავლობაში სტუდენტებს საშუალება ჰქონდათ დაეთვალიერებინათ ფოტოგამოფენა: „რატომ მომწონს ესტონეთში ცხოვრება“. თსუ-ის სტუდენტებისათვის მოეწყო ესტონეთის უნივერსიტეტებში სწავლების სამივე საფეხურის გაცნობა-პრეზენტაცია.



ინფოსესიის გახსნის შემდეგ, მთელი დღის განმავლობაში ესტონეთის უნივერსიტეტის წარმომადგენლებმა ქართველი სტუდენტებისთვის ვორკშოპები გამართეს.

აღსანიშნავია, რომ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ყველაზე დიდი პარტნიორული ურთიერთობები სწორედ ესტონეთის უნივერსიტეტებთან აქვს. თსუ-სა და ტარტუს უნივერსიტეტს შორის კულტურულ-საგან-

მანათლებლო გაცვლითი პროგრამების განხორციელებაზე ხელშეკრულება ჯერ კიდევ 2006 წელს გაფორმდა. ამ ხნის განმავლობაში ტარტუს უნივერსიტეტში თსუ-ის ათეულობით სტუდენტი გაიგზავნა სასწავლებლად, ასევე, 30-მდე სტუდენტი ჩამოვიდა ჩვენთან. თანამშრომლობის დიდი ტრადიციები აქვს თსუ-ს ასევე ტალინის უნივერსიტეტთან, სადაც თსუ-ის სტუდენტები მონაწილეობას იღებენ ერთობლივ სამეცნიერო და სასწავლო პროგრამებში.





გაცვლითი პროგრამა  
თსუ-სა და მასარიკის  
უნივერსიტეტებს შორის



**18** აპრილს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და ჩეხეთის მასარიკის უნივერსიტეტს შორის სტუდენტთა გაცვლის შესახებ შეთანხმება გაფორმდა. შეთანხმებას ხელი მოაწერეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიძემ და მასარიკის უნივერსიტეტის რექტორმა მიკულამ ბეკამ. როგორც თსუ-ის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიძემ განაცხადა, „მასარიკის უნივერსიტეტი სიდიდით მეორე უნივერსიტეტი ჩეხეთში, რომელიც საკმაოდ წარმატებულია. იმედი მაქვს, ჩვენი თანამშრომლობა შემდგომ უფრო გაფართოვდება. დაიწყება პროფესორთა გაცვლაც და ერთობლივი სამეცნიერო პროექტების განხორციელება“.

დოკუმენტის თანახმად, პარტნიორ უნივერსიტეტებს შორის ყოველწლიურად მოხდება სტუდენტთა გაცვლა - აკადემიური სემესტრით ან 1 წლით. გაცვლითი პროგრამა 2012 წლის შემოდგომაზე ამოქმედდება და მასში ბაკალავრიატის და მაგისტრატურის სტუდენტები მიიღებენ მონაწილეობას. „მოხარული ვარ, რომ მოგვეცა შესაძლებლობა გავგეფორმებინა თანამშრომლობის შეთანხმება. აღსანიშნავია, რომ ეს თანამშრომლობა სტუდენტების მიერ იყო ინიცირებული. როდესაც თანამშრომლობის ინიციატორი რექტორია, ურთიერთობა უფრო ფორმალურ ხასიათს ატარებს. როდესაც ინიციატორია სტუდენტისგან მოდის, მსგავსი თანამშრომლობა მომავალზე გათვლილი“ — აღნიშნა მასარიკის უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა მიკულამ ბეკამ.

მასარიკის უნივერსიტეტი 1919 წელს ბრნოში დაარსდა. ჩეხეთის სიდიდით მეორე უნივერსიტეტში 45 ათასამდე სტუდენტი სწავლობს. დღევანდელ ლონისძიებას მასარიკის უნივერსიტეტის დელეგაცია და ჩეხეთის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში ივან იესტრუბაი ესწრებოდნენ.

**თსუ-ის სტუდენტური  
თვითმმართველობის  
არჩევნები  
დანიშნულია**



პირველი გვერდიდან

უნდა, არჩევნებში მიიღებს მონაწილეობას, თუმცა წარვადგენ თუ არა მე ჩემს კანდიდატურას ეს რამდენიმე დღით ადრე გახდება ცნობილი“ — გვითხრა თსუ-ის თვითმმართველობის პრეზიდენტმა დავით გუბაძემ. აღსანიშნავია, რომ „ერთიანი სტუდენტური მოძრაობის“ გარდა, ჯერჯერობით ცნობილი არ არის რომელი სტუდენტური ორგანიზაციები თსუ და მოუკიდებელი კანდიდატები მიიღებენ თსუ-ის სტუდენტური თვითმმართველობის არჩევნებში მონაწილეობას.

**მომზადდა ნატო ოზოლაქი**

**მთავარი თემა  
საქართველოს ნატოსთან დაახლოება**

**თამარ ღაღინი**

საქართველოს საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის ერთერთ მთავარ პრიორიტეტს ევრო-ატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაცია წარმოადგენს. საქართველო აღიარებს და დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ნატო-ს როლს ქვეყნის უსაფრთხოების და სტაბილურობის განმტკიცების საქმეში.

ნატო-ში ინტეგრაციის გზაზე საქართველოსთვის ერთერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია. აღნიშნულ პროგრამაში აქტიური ჩართულობა, რამდენადაც იგი წარმოადგენს ეფექტურ მექანიზმს კანდიდატი ქვეყნის ნატო-ში ინტეგრაციისთვის.

აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში იმართება სხვადასხვა სახის სემინარები, რომელშიც საქართველო აქტიურად მონაწილეობს.

ამ მხრივ მნიშვნელოვანი იყო 4 აპრილს გამართული შეხვედრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე ბათუ ქუთელია ნატოს სამოკავშირეო ოფისის ხელმძღვანელ უილიამ ლაპოუსთან ერთად, ნატო-ს დარსებთან 63-ე წლისთავთან დაკავშირებით, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს ეწვია. შეხვედრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიძემ გახსნა.

ნატოს სამოკავშირეო ოფისის ხელმძღვანელმა უილიამ ლაპოუსმა სტუდენტებს წაუკითხა ლექცია თემაზე: „ნატო დღეს“.

„მოხარული ვართ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ნატო-ს საინფორმაციო კუთხის არსებობით, ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს რომ საქართველოს მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი ნატო-სთან დაახლოება. საქართველომ ბევრს მიაღწია და ახლა ველით, რომ წარმატებით დაასრულებს ქვეყნის განვითარებისთვის საჭირო რეფორმებს, ვინაიდან წინსვლის ყოველი დღე საქართველოს კიდევ უფრო დაახლოებს ნატოსთან“ — განაცხადა უილიამ ლაპოუსმა.

შეხვედრას, საქართველოში ნატო-ს საინფორმაციო ცენტრის ხელმძღვანელი, თენგიზ გოგოტიშვილიც ესწრებოდა.

„ძალიან კარგი შეხვედრა იყო, ამ შეხვედრის საბაზი ნატოს დარსებთან 63-ე წლისთავი, მთავარი თემა კი, საქართველოსა და ნატოს ურთიერთობა გახლდათ. ამ საკითხის მიმართ ინტერესი ყოველთვის დიდია, მუდამ ჩნდება ახალ-ახალი შეკითხვები, რომელსაც პასუხი საბოლოოდ მხოლოდ მაშინ გავცემა, როცა საქართველო ნატოში გაწევრიანდება“, — განაცხადა თენგიზ გოგოტიშვილმა.



თსუ-ში გამართულ შეხვედრაზე, საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის პირველმა მოადგილემ ბათუ ქუთელიამ საინტერესოდ ისაუბრა ნატო-საქართველოს ურთიერთობებზე და სტუდენტების შეკითხვებზე უპასუხა.

შეკითხვაზე, თუ რამდენად რეალურად ეჩვენება მას ნატოში გაწევრიანება ოკუპირებული აფხაზეთისა და ოსეთის პირობებში, ბათუ ქუთელიამ უპასუხა: „ნატოს გაფართოების ისტორიას თუ გადავხედავთ, ამ ორგანიზაციაში ახალი წევრის გაწევრიანება ყოველთვის პოლიტიკური გადაწყვეტილების შედეგია. როცა გერმანია ნატოს წევრი გახდა, სახელმწიფო ორად გახლეჩილი იყო. ამ მდგომარეობაში მყოფი ქვეყნისათვის კი, თეორიული მანისიკ კი არ არსებობდა ნატო-ს წევრი ქვეყანა გამხდარიყო, მაგრამ ეს პოლიტიკური გადაწყვეტილების საფუძველზე მოხდა. მისი ნატო-ში გაწევრიანება ქვეყნის გეოპოლიტიკურ ვითარებას სრულიად ცვლიდა“.

მისივე თქმით, უამრავმა გახლეჩილმა ქვეყანამ შეძლო ნატოში გაწევრიანება და სწორედ ამის შემდეგ მოახერხეს მათ რუსეთთან ურთიერთობის ნორმალიზაცია. მანვე აღნიშნა, რომ ნატოში ინტეგრაცია რუსეთთან ურთიერთობის დარეგულირებაში დაგვეხმარება.

ამასთან, უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე ამ იზიარებს იმ მოსაზრებას, რომ საქართველო რუსეთთან ურთიერთობის გაუმჯობესების გარეშე ნატო-სა და ევროკავშირში გაწევრიანებას ვერ მოახერხებს. „პირიქით, რიგმა ქვეყნებმა რუსეთთან ურთიერთობის გაუმჯობესება სწორედ მას შემდეგ შეძლეს, რაც ნატო-სა და ევროკავშირის წევრები გახდნენ. იმ მიდგომაში, რომ ჯერ რუსეთთან დავალაგოთ ურთიერთობა, მივიღოთ ვითარებას, რომ ფსევდო-სტაბილური ურთიერთობების გამო ამ ორგანიზაციების წევრები ვერ გავხდებით“, — განაცხადა ბათუ ქუთელიამ.

დებით“, — განაცხადა ბათუ ქუთელიამ. მისივე თქმით, დღეს საქართველო თავისი შედეგებით ყველა იმ ქვეყანაზე მაღლა დგას, რომლებიც ნატო-ს გაფართოების ყოველი ტალღის დროს ალიანსის წევრები ხდებოდნენ.

საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის პირველმა მოადგილემ ისაუბრა აგრეთვე ირანის პრობლემაზეც: „ჩვენ მართალია, გვიყვარს ჩვენი როლის ხაზგასმა, მაგრამ ირანის პრობლემა იმდენად ფართოა, რომ წარმოუდგენელია, საქართველომ მის დასტაბილურებაში რაიმე როლი შეასრულოს. რუსეთ-საქართველოს ომმა 2008 წლის საერთაშორისო საზოგადოებას აჩვენა, რომ უსაფრთხოების არსებული მექანიზმები არ არის საკმარისი, რომ მსგავსი ომი თავიდან აიცილოს ან შედეგების უკუქცევა მოახდინოს. ირანს რაც შეეხება, თეორიულ გათვალისწინებებზე ვერ ვხედავ, რომ რუსეთმა ირანთან მიმართებაში რაიმე პოზიტიური როლი შეასრულოს. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ ყველასთან დაბალანსებული ურთიერთობა გვექონდეს. იმ საკითხებში, სადაც ირანი საერთაშორისო პრინციპების წინააღმდეგაა, ჩვენ ვართ ჩვენი პარტნიორების მხარეს, რაც შეეხება პუმანიტარულ საკითხებს, ტური-სტების ჩამოსვლას, თანამშრომლობას ვაგრძელებთ. ჩვენს რეგიონში 3 სამხრეთ კავკასიური სახელმწიფო და სამი დიდი მთავარია, ირანი არის ერთადერთი ქვეყანა, რომელსაც ყველა მათგანთან დიპლომატიური ურთიერთობა აქვს დამყარებული“, — განაცხადა ბათუ ქუთელიამ.

მან ასევე აღნიშნა, რომ ნატო-ს საინფორმაციო კუთხის არსებობა თსუ-ში მნიშვნელოვანია, რადგანაც სტუდენტებს შესაძლებლობა ეძლევათ ამომწურავი ინფორმაცია მიიღონ ჩრდილო-ატლანტიკურ ალიანსში არსებულ ვითარებაზე.

**თსუ-ში დებატ-კლუბი შეიქმნა**

ცივილური კამათის, აზრის თავისუფლად გამოთქმის, პრობლემის სათანადო კუთხით დანახვის, კრიტიკული და ლოგიკური აზროვნების, საკუთარი იდეებისა და შეხედულებების დაცვის უნარები ნებისმიერი პროფესიის ადამიანს მოუთხოვება. თუმცა ამ თვისებების დამოუკიდებლად გამოშუქება საკმაოდ რთულია. დებატების წარმართვის ტექნიკის სწავლებას, დღეისათვის, თსუ-ის სასწავლო პროგრამები არ ითვალისწინებს, თუმცა მისი დანერგვის აუცილებლობაზე სტუდენტებიც და პროფესორ-მასწავლებლებიც თანხმდებიან. სწორედ, ამ პრობლემის გადასაჭრელად 4 აპრილს თსუ-ის აკადემიური განვითარებისა და უწყვეტი განათლების ცენტრსა და „საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტს“ შორის ურთიერთთანამშრომლობის 3-თვიანი ხელშეკრულება გაფორმდა.

**ნატო ოზოლაქი**

ხელშეკრულების მიხედვით, არასამთავრობო ორგანიზაციამ თსუ-ში სტუდენტებისთვის საპარლამენტო დებატების კლუბი ჩამოაყალიბა. იმ შემთხვევაში, თუ დებატ-კლუბის პროექტი წარმატებით დასრულდება, „საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტთან“ ხელშეკრულება გაგრძელდება, სამომავლოდ კი შესაძლოა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიმდინარე დებატების ტექნიკა არჩევითი საგნის სახით დაინერგოს.

„ხშირად მქონია შემთხვევა, როდესაც სტუდენტი საკმაოდ გამართულად აყალიბებს საკუთარ აზრს, მაგრამ დისკუსიის მონაწილეთაგან იბნევა და ვეღარ ახერხებს საკუთარი პოზიციების დაცვას. ამ მიზეზის გამო დავინტერესდით და დავინყეთ თანამშრომლობა „საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტთან“. ვფიქრობ, ახალგაზრდებს დებატ-კლუბის ღონისძიებებში მონაწილეობის მიღება დიდ სარგებელს მოუტანს. ძალიან კარგი იქნება, თუ სამომავლოდ



სტუდენტებს დებატების ტექნიკის შესწავლა არჩევითი საგნის ფარგლებშიც შეეძლებათ. ტელევიზიით ხშირად გვინახავს როგორ გადასულა დებატები თითქმის ხელჩართულ ბრძოლაში მაშინ, როდესაც შეიძლებოდა ცივილური კამათით სად აზრადმდე მისულიყვნენ. შესაბამისად, კარგი იქნება თუ ჩვენი სტუდენტები აქედანვე ისწავლიან იმ გზებსა და ხერხებს, რისი საშუალებითაც დისკუსიაში დამაჯერებლად, წარმატებულად ჩართვა და საზოგადოებისთვის საკუთარი აზრის მიწოდება შეეძლებათ“, — განაცხადა აკადემიური განვითარებისა და უწყვეტი განათლების ცენტრის უფროსმა ქეთი ცინცაძემ.

თსუ-ის საპარლამენტო დებატების კლუბისთვის სტუდენტების შერჩევა უკვე დამთავრებულია. კლუბის წევრებმა ორ ეტაპიანი შესარჩევი ტური გადალახეს. სპეციალური აპლიკაციების შევსების შემდეგ მათ გასაუბრება „საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტის“ გამგეობის წარმომადგენლებთან გაიარეს. 100 კანდიდატადან კომისიამ 20 საუკეთესო შეარჩია. კონკურსში მონაწილეობის მიღება სამივე საგანმანათლებლო საფეხურის სტუდენტებს შეეძლო.

„დებატ-კლუბის წევრ სტუდენტებს ჩაუტარდება ტრენინგები, სემინარები. მონაწილეობას მიიღებენ ტურნირებში. ამჯერად, კლუბისთვის ის ახალგაზრდები შევარჩიეთ,

რომლებიც ყველაზე უკეთესად ფლობენ დებატების ტექნიკას. ვისაც ეს უნარები ნაკლებად აქვთ განვითარებული, მათ შესაძლოა საშემოდგომო სემესტრიდან სალექციო კურსი შეეთავაზოს. მთავარია, დებატ-კლუბის პროექტმა გაამართლოს. არსებობს დებატების სხვადასხვა ფორმატი, რომლებიც ასაკის მიხედვით არის გათვალისწინებული და ავითარებს ყველა იმ უნარს, რომელიც საჭიროა პრეზენტაციისა და ორატორობისთვის. შესაბამისად, ჩვენ საჯარო სკოლების პედაგოგებთან, მოსწავლეებთან და სხვა უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებთანაც ვმუშაობთ. დებატების ტექნიკის შესწავლის შემდეგ ისინი ფორმალურ კამათში ჩართვას ახერხებენ“, — გვითხრა „საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტის“ გამგეობის ხელმძღვანელმა თინათინ ცერცვაძემ.

„საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტი“ საგანმანათლებლო დებატების უმსხვილესი საერთაშორისო ქსელის IDEA-ს ქოლგის ქვეშ ფუნქციონირებს. IDEA-ს ეგიდით საპარლამენტო დებატების არაერთი ეროვნული და საერთაშორისო ფორუმი ტარდება. როგორც „საქართველოს დებატებისა და განათლების ინსტიტუტის“ წარმომადგენლებმა გვითხრეს, სამომავლოდ თსუ-ის დებატების კლუბის წარმატებულ წევრ-სტუდენტებს ამ ღონისძიებებში მონაწილეობის მიღებაც შეეძლებათ.





# უცხოენოვანი სახელმძღვანელოები ქართულად

## ნათო მობოლაძე

დაახლოებით ერთი წლის წინ თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტებმა საინიციატივო ჯგუფი „თარგმნი“ ჩამოაყალიბეს. სტუდენტთა ჯგუფს ერთდერით მოთხოვნა შეჰქონდა — სილაბუსებში შეტანილი ძირითადი სასწავლო, უცხოენოვანი სახელმძღვანელოები ლექტორებს ქართულ ენაზე მიენოვებინათ ან რიდერების სახით ეთარგმნათ. ინიციატივას თსუ-ის ადმინისტრაცია გამოეხმაურა და თითქმის ერთწლიანი ურთიერთთანამშრომლობის შედეგად, უცხოენოვანი სასწავლო ლიტერატურის პრობლემის მოსაგვარებლად ორი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადაიდგა — სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის I-IV სემესტრის საგანმანათლებლო სასწავლო კურსების ჩამონათვალთან (სილაბუსებთან) „თარგმნი“-ს ჯგუფის მიერ შეიქმნა ის კურსები, რომლებსაც ძირითადი ლიტერატურა უცხო ენაზე ჰქონდათ მითითებული, რაც სტუდენტებს გარკვეულ სირთულეებს უქმნიდა. ამ პრობლემის დასაძლევად, აღნიშნული მიმართულებების პროფესორ-მასწავლებლებმა ქართულენოვანი რიდერების მომზადება უცხოენოვანი სახელმძღვანელოებისა და სხვა სასწავლო ლიტერატურის თარგმნისა და დამუშავების გზით დაიწყეს. ასევე გამოიცა რექტორის ალექსანდრე კვიციანიძის ბრძანება №40, რის მიხედვითაც თსუ-ის ყველა პედაგოგი ვალდებულია, სასწავლო კურსის მასალები ქართულ ენაზე სემესტრის დაწყებისთანავე მზად ჰქონდეს.



ზურაბ გაიპარაშვილი

ლიტერატურისა და არსებული წიგნები ფონდის შესაბამისობა. ჩვენ უნდა ვეცადოთ, რომ ბიბლიოთეკაში ინახებოდეს ყველა ის ლიტერატურა, რომელსაც პროფესორი ურჩევს სტუდენტს. სიმართლე გითხრათ, სამწუხაროა, როდესაც ახალგაზრდისგან, ზოგჯერ სამართლიან, მაგრამ ხშირად უსამართლო შენიშვნას გაიგონებ, რომ ბიბლიოთეკაში არ არის სათანადო ლიტერატურა. გულსატკეპნია, რადგან კრიტიკა ეხება საქართველოში ერთერთ უძველეს და ფონდების სიმდიდრით — მეორე ბიბლიოთეკას (ეროვნული ბიბლიოთეკის შემდეგ). თსუ-ის რექტორის №40 ბრძანება, სწორედ, ამ ხარვეზის შევსებას გულისხმობს. იმ შემთხვევაში, თუ სილაბუსის ავტორი ბრძანებაში მოცემულ ვალდებულებებს არ შეასრულებს, მის სასწავლო პროგრამას ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური არ დაამტკიცებს. რექტორის ბრძანება რექტორის, ფაკულტეტების დეკანების, იურიდიული დეპარტამენტის, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურისა და ბიბლიოთეკის ხელმძღვანელების ერთობლივი ძალისხმევით შედეგია. ვფიქრობ, ნორმატიული დოკუმენტების დონეზე მშვენიერი გადაწყვეტილება მოგნახეთ. ახლა საჭიროა, პროფესორებმა, სილაბუსის ავტორებმა, ამ საკითხის მიმართ ისეთივე დამოკიდებულება გამოიჩინონ, როგორც მათ ზოგადად ახასიათებთ — პროფესიონალი და პასუხისმგებლობით სავსე, — განაცხადა თსუ-ის ბიბლიოთეკის ხელმძღვანელმა ზურაბ გაიპარაშვილმა.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის 2012 წლის ბრძანება №40 უკვე დამტკიცებული სილაბუსების ავტორებსაც ახალი გზის ვალდებულებებს უყენებს. საბაკალავრო პროგრამების ხელმძღვანელებს, რომელთა სასწავლო პროგრამაში ძირითად სახელმძღვანელოდ უცხოენოვანი ლიტერატურაა მითითებული, ქართულენოვანი რიდერების მოსამზადებლად 6-თვიანი ვადა აქვთ. ბრძანების შესრულების

პროცესს თსუ-ის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური და ბიბლიოთეკის ადმინისტრაცია გააკონტროლებს.

„ქართულენოვანი სასწავლო ლიტერატურის ნაკლებობა იგრძნობა იმ საგანმანათლებლო მიმართულებებზე, რომლებიც უნივერსიტეტში უკა-



მარინა ლომოური

ნასკნელ ათწლეულებში დაინერგა. განსაკუთრებით ეს ეხება სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის მიმართულებების სასწავლო კურსებს. ამ ყველაფრის გათვალისწინებით ვფიქრობ, რექტორის ბრძანება ძალიან მნიშვნელოვანი ნაბიჯია. ამ გადაწყვეტილებით უზრუნველყოფილი იქნება სტუდენტის უფლება, განათლება მშობლიურ ენაზე მიიღოს, რაც I-IV სემესტრის სტუდენტებისათვის ძალიან მნიშვნელოვანია. თუმცა აქვე აღვნიშნავ, რომ უცხო ენის ცოდნა და უცხოენოვანი ლიტერატურის გამოყენება მოთხოვნილება ბაკალავრიატის V-VIII სემესტრის და მით უმეტეს, მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის სტუდენტებს, — აღნიშნა თსუ-ის რექტორის მრჩეველმა მარინა ლომოურმა.

მიუხედავად იმისა, რომ უცხოენოვანი სახელმძღვანელოების ქართული რიდერების მომზადება უკვე სილაბუსების ავტორების უშუალო მოვალეობაა, სტუდენტების მოთხოვნის საფუძველზე, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე პროფესორ-მასწავლებლები მუშაობას განაგრძობენ. ეს ჯგუფი „თარგმნის“ და თსუ-ის ადმინისტრაციის ერთიანი თანამშრომლობის შედეგია და ამის შესახებ განაცხადი რექტორის 2012 წლის №40 ბრძანების გამოცემამდე მიიღეს.

„როდესაც სტუდენტებმა მოითხოვეს, თარგმნილი უცხოენოვანი სახელმძღვანელოების რიდერები, მიმდინარეობდა მსჯელობა, როგორ

და ვის შეეძლებოდა ეს ლიტერატურა ეთარგმნა. შედეგად, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის 6-მა პროფესორმა დაიწყო ამ საკითხზე მუშაობა. მზადდება იმ უცხოენოვანი სახელმძღვანელოების ქართული რიდერები, რომლებიც სტუდენტებმა ყველაზე საჭიროდ ჩათვალეს. მთარგმნელებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ადმინისტრაცია სპეციალურ ხელშეკრულებებს გაუფორმებს. ამ დოკუმენტის მიხედვით, მათ რიდერები მიმდინარე წლის 1 სექტემბრამდე უნდა ეთარგმნონ და ბიბლიოთეკაშიც წარადგინონ. გავრცელდება ელექტრონული ვერსიებიც.



თამარ დოლბანი

სამწუხაროა, როდესაც სტუდენტს უხდება თავისი უფლებების დაცვა. ეს ლექტორის სტუდენტების მოთხოვნის გარეშეც უნდა გაეკეთებინა. როდესაც პროფესორი ლექციაზე შედის, მას აუცილებლად უნდა ჰქონდეს მზად სალექციო კურსი. ამიტომ ვფიქრობ, რომ თსუ-ის რექტორის 2012 წლის №40 ბრძანება პრობლემის მოგვარებისთვის გადადგმული ადეკვატური ნაბიჯია, — განაცხადა სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანის მოადგილემ, ასოცირებულმა პროფესორმა და მთარგმნელთა ჯგუფის ერთერთმა წევრმა თამარ დოლბანი.

თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებლები ზურაბ აბაშიძე, თამარ დოლბანი, სოსო სალუქვაძე, მანანა მელიქიშვილი და ნინო პავლიაშვილი 2012 წლის 1 სექტემბრამდე 5 უცხოენოვანი სახელმძღვანელოს ქართულ რიდერებს მოამზადებენ. ესენია: „პოლიტიკის თეორია“, „მსოფლიო ეკონომიკური

გეოგრაფია“, „კულტურის გეოგრაფია“, „განვითარების ფსიქოლოგია“ და „ტურიზმის მენეჯმენტი“. პრობლემის მოსაგვარებლად თსუ-ის ადმინისტრაციის მიერ განხორციელებულ ცვლილებებს სტუდენტური საინიციატივო ჯგუფი „თარგმნი“ გამოეხმაურა.

„ჩვენ ვეთანხმებით და მივესალმებით რექტორის ბრძანებას. ვფიქრობთ, პრობლემა სწორადაა დანახული და გადაწყვეტილებაც სამართლიანი და ადეკვატურია. დიდი იმედი გვაქვს, რომ ეს ბრძანება ეფექტურად ამოქმედდება და ბიბლიოთეკაც და ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურიც პასუხისმგებლობით მოეკიდება მის აღსრულებას.

რაც შეეხება უკვე სათარგმნად გამზადებულ რიდერებს, მათ არჩევამი ჩართულები იყვნენ სტუდენტები, დაიხარჯა დიდი დრო და ენერჯია და მათი გადათარგმნის გადაწყვეტილება ბრძანების მიღებამდე რამდენიმე თვით ადრე იყო შეთანხმებული თსუ-ის ადმინისტრაციასთან. ამიტომ, ვფიქრობთ, ეს პროცესი შეთანხმების მიხედვით უნდა დასრულდეს.

ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის მოვალეობაა, არ დაუშვას გამოჩვეულების, თვალყური ადევნოს სილაბუსებისა და სასწავლო მასალის ადეკვატურობას და იზრუნოს მათ ხელისაწყო მომზადებაზე, — აღნიშნულია ჯგუფ „თარგმნის“ განცხადებაში.



ქეთი მჭედლიშვილი

ამავე განცხადებაში ჯგუფ „თარგმნის“ წევრები თსუ-ის ადმინისტრაციას ახალი ინიციატივითაც მიმართავენ. სტუდენტები სურვილს გამოთქვამენ, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაზაზე დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეული, მთარგმნელობითი ბიურო შეიქმნას, რომელიც პერმანენტულად სხვადასხვა სამეცნიერო თუ მხატვრულ ლიტერატურას ქართულ ენაზე გადათარგმნის და თუნდაც მცირე ტირაჟით გამოსცემს.“

# ოქსფორდის უნივერსიტეტის პროფესორი მაიკლ ვიკერსი თსუ-ში

## შურთხია პაროშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში უცხოელი პედაგოგების სტუმრობა უკვე ტრადიციად იქცა. მსოფლიოს ნამყვანი უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები აქ ხშირად კითხულობენ ლექციებს და ქართველ სტუდენტებს თავიანთ გამოცდილებას უზიარებენ.

2-11 აპრილს „თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის ინსტიტუტის მოწვევით“ უნივერსიტეტის ოქსფორდის უნივერსიტეტის პროფესორი მაიკლ ვიკერსი ეწვია, რომელმაც წაიკითხა 10 სალექციო კურსი თემაზე: „ანტიკური ხანის ხელოვნება და არქეოლოგია“.

„მოხარული ვარ, რომ საშუალება მიქცევა, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ლექციები წავიკითხო და ჩემი ცოდნა და გამოცდილება ქართველ სტუდენტებს გაუზიარო. საქართველოსთან დიდი ხნის მეგობრობა

მაკავშირებს. თქვენი ქვეყნით პირველად მაშინ დავინტერესდი, როდესაც ანტიკურ ხელოვნებას ვეზიარე. 20 წლის განმავლობაში ყოველწლიურად ჩამოვდივარ საქართველოში, სადაც არქეოლოგიურ ექსპედიციებში აქტიურად ვიყავი ჩართული. ჩემი სალექციო კურსი სხვადასხვა თემატიკას მოიცავს. თუმცა, ძირითადად, რომაული არქეოლოგიის კონტექსტშია მოქცეული. მახარებს ის ფაქტი, რომ სტუდენტები დიდ ინტერესს იჩენენ ჩემ მიერ წაკითხული ლექციების მიმართ. მახარებს ისიც, რომ საქართველოში ასეთი ლამაზი და კეთილმოწყობილი სასწავლებელია, თუმცა, თხოვნაც მაქვს: თუ შეიძლება, რომელიმე აუდიტორია ისე მოეწყოს, რომ ნაკლები განათება იყოს, რათა შევძლოთ სლაიდ-მოუბების უკეთესად ჩვენება. მაღლობა მინდა გადავუხადო თსუ-ის არქეოლოგიის ინსტიტუტს და სტუდენტებს, მასპინძლობისა და კეთილგანწყობისთვის, რომელსაც ისინი იჩენენ ჩემ მიმართ“, —

განაცხადა ინგლისელმა პროფესორმა.

როგორც ქართველი სტუდენტები ამბობენ, მაიკლ ვიკერსის ლექციები განსაკუთრებით საინტერესოა მათთვის, ვისაც სურს, ანტიკურ სამყაროზე უფრო მეტი გაიგოს. „მე და ჩემი მეგობრები ბატონი მაიკლის ყველა ლექციას ვესწრებით, ყოველი ლექციის შემდეგ იგი სიამოვნებით პასუხობს ჩვენს კითხვებს. მართლაც, ძალიან ბევრი გავიგეთ ამ 10 დღის განმავლობაში“, — გვითხრა თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის არქეოლოგიის მიმართულების პირველკურსელმა ირაკლი ახალკაციშვილმა..

მაიკლ ვიკერსის სალექციო კურსის თემატიკა მრავალფეროვანია: „ოქროს მრავალრიცხოვანი აღმოჩენები საქართველოში, უკრაინასა და ბულგარეთში, სამედიცინო სამარხები კოლხეთში, სკვითთა და თრაკიების“, „ბერძენები და რომაელები კირენაიკაში“, „გამოსახულებები ქსოვილზე: ძვ. წ. V საუკუნის ათენის

ხელოვნებისა და საზოგადოების ქსოვილი“, „იგი გარდაიცვალა მოხუცი“ — მითრიდატე VI პონტუსი“, „კართაგენის შემდეგ: ჩრდილო აფრიკის რომაული მოზაიკა“, „მოხეტიალე ქვეები: ძველი სამყაროს გადაშენება“ და სხვა.

აღსანიშნავია, რომ მაიკლ ვიკერსს საქართველოსთან ხანგრძლივი სამეცნიერო თანამშრომლობა აკავშირებს. იგი 90-იანი წლიდან მონაწილეობს ვანის გათხრებში, ხოლო 1998 წლიდან თანახელმძღვანელია ქართულ-ბრიტანული არქეოლოგიური გათხრებისა აჭარაში, რომელიც ბერძნულ და კოლხურ ანტიკურ ნამოსახლარებს შეისწავლის. მას ასევე ეკუთვნის სამეცნიერო ნაშრომი საქართველოში მიმდინარე არქეოლოგიური გათხრების შესახებ. ამჟამად მაიკლ ვიკერსი ოქსფორდის უნივერსიტეტის არქეოლოგიის პროფესორია და ამჟამად მუზეუმის ბერძნული და რომაული სიძველეების კურატორია. ანტიკური კულტურისა და



მაიკლ ვიკერსი

ისტორიის ცნობილი მკვლევარი და მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის უნივერსიტეტებისა და ინსტიტუტების წევრ-კორესპონდენტი ხშირად ატარებს სალექციო კურსს სხვადასხვა უნივერსიტეტში. კურსის მოსმენის შემდეგ ჩატარდება გამოცდა, რომლის წარმატებით ჩაბარების შემდეგ სტუდენტებს გადაეცემათ კურსის მოსმენის დამადასტურებელი ცნობა (სერტიფიკატი).



# რეგიონული სამეცნიერო კონფერენცია „ენა. ლიტერატურა. კულტურა. ისტორია. ფილოსოფია“

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე გაიმართა რეგიონული სამეცნიერო კონფერენცია — „ენა. ლიტერატურა. კულტურა. ისტორია. ფილოსოფია: ტექსტზე ორიენტირებული კვლევები“, რომელიც ქართული გერმანიისტიკის, კერძოდ, გერმანული ენათმეცნიერების ერთერთ ფუძემდებელს საქართველოში, პროფესორ ვიოლა ფურცელაძის დაბადებიდან 85 წლის იუბილეს და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მისი სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობიდან 50 წლისთავს მიეძღვნა.

კონფერენციაში მონაწილეობდნენ თბილისის, ქუთაისის, ბათუმის, თელავისა და სოხუმის უნივერსიტეტების პროფესორები და დოქტორანტები, ასევე, თბილისში გერმანიის აკადემიური გაცვლის სამსახურსა და ბომის ფონდში მოღვაწე გერმანელი კოლეგები.

## პურუსია ბაროშვილი

კონფერენცია გახსნა თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა დარეჯან თვალთვაძემ, რომელმაც ხაზი გაუსვა იუბილარის, ცნობილი მეცნიერის, პროფესორ ვიოლა ფურცელაძის დამსახურებას ქართული გერმანიისტიკის განვითარებაში.

კონფერენციაზე მეცნიერებმა მრავალფეროვანი და საინტერესო თემატიკა წარმოადგინეს:

ქუთაისის აკაკი წერეთლის უნივერსიტეტის პროფესორმა ელისო ქორიძემ თავის მოხსენებაში ინიციატივით ტექსტის და თარგმანის პრობლემატიკაზე ისაუბრა. მოხსენებელმა განაცხადა, რომ გერმანული ინფორმაციული ტექსტის ქართულ ენაზე თარგმანა რთული შემოქმედებითი პროცესია და ეს ნიშნავს გერმანული და ქართული სამყაროს კულტურული თავიებურებების კვლევას.

პროფესორ ივანე მერაბიშვილის მოხსენების, „სიტყვა განხილული ტექსტისა და თარგმანის ფონზე“, მიზანი იყო „წარმოადგინოს სიტყვა, როგორც ტექსტის ძირითადი ერთეული, ხოლო ტექსტის ძირითადი გრამატიკული კატეგორიები შევისწავლოთ და აღვნიშნოთ იმ სემანტიკური ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთაც ადგილი აქვთ სიტყვის მნიშვნელობის ფორმირებაში. ჩვენს ღრმა რწმენით, სიტყვა აუცილებლად გარესამყაროს გრძნობით ანაბეჭდია, რომელიც ლინგვისტური ხატის სახით არის წარმოდგენილი მის მნიშვნელობაში. ამგვარად, სიტყვის მნიშვნელობას ჩვენ განვიხილავთ, როგორც სახელის, ცნებისა და ლინგვისტური ხატის რთულ და იდუმალ ფორმას. ტექსტის ლინგვისტიკამ, როგორც ფილოლოგიის ახალმა დარგმა, საფუძველი ჩაუყარა თარგმანის ლინგვისტიკის განვითარებას და სიტყვას ჩვენ სწორედ ტექსტისა და თარგმანის ფონზე განვიხილავთ.“ — აღნიშნა ინესა მერაბიშვილმა.

პროფესორ დალი ფანჯვიკიძის მოხსენება „დინამიკური ეკვივალენტობის პრობლემა მხატვრულ თარგმანში“ ასევე ეძღვნოდა თარგმანის ფუძემდებელ საკითხებს და მათი გადაწყვეტის გზებს.

განათლების მეცნიერებათა მიმართულების სამაგისტრო პროგრამის „გერმანული ენის მასწავლებელი“ ხელმძღვანელმა, ასოცირებულმა პროფესორმა ივა მინდაძემ მოხსენებაში „ენა-სამყარო-ტექსტი“ განიხილა ლუდვიგ ვიორტის ლოგიკო-ფილოსო-

ფიური ტრაქტატის ერთერთი დებულება, რომლის თანახმად „ენის საზღვრები სამყაროს საზღვრებს ემთხვევა“. მომხსენებლის აზრით, ენისა და სამყაროს იზომორფულობის საკითხი განმარტებას საჭიროებს, რადგან ენას შეუძლია აღწეროს არა მხოლოდ რეალური, არსებული სამყარო, არამედ არარსებული, წარმოსახვითი სამყაროც. ამ სიძნელის გადასაღებად ვითგენშტაინი სამყაროს იერარქიულ მოდელს გვთავაზობს და მას ენის ანალოგიურ მოდელს უსადაგებს. ვითგენშტაინი ამტკიცებს, რომ „ენის ნინადადებები“ სრულად აღწერს სამყაროს, ხოლო რაც სამყაროს მიღმაა, ეს არის მხოლოდ ეთიკის და ესთეტიკის ნინადადებები. ივა მინდაძის აზრით, საყურადღებოა, რომ ვითგენშტაინთან ნინადადება არის ენის ყველაზე მსხვილი ერთეული. ტრაქტატი კი არაფერს ამბობს ტექსტზე. მომხსენებლის შეკითხვაც სწორედ ესაა, არის ტექსტში რაიმე ისეთი, რაც განასხვავებს მას ნინადადებისგან? არის კი ტექსტი სამყაროს აღწერის განსაკუთრებული შემთხვევა, თუ ის მხოლოდ მასში შემავალ ნინადადებების ჯამის ტოლია? „ჩვენთვის ამჯერად მნიშვნელოვანია ის, თუ რა ადგილი უკავია ტექსტს სამყაროს „აღწერაში“, — აღნიშნა ივა მინდაძემ.

გერმანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის დოქტორანტი ნინო გოგელიას მოხსენება, „მოგონების დისკურსი (Erinnerungsdiskurs) მართონ დენიშოვის პუბლიცისტურ ნერილში „ჭენება დასავლეთისაკენ“, წარმოდგენილი იყო მედია-ლინგვისტური თვალსაზრისით მეტად საინტერესო უბოლიცისტური ნერილებისა და საგაზეთო სტატიების ტექსტობრივი კორპუსის თავიებურებების კვლევა.

იმის საჩვენებლად, თუ როგორ ხდება წარსულის მოგონება თანამედროვე საზოგადოებაში და რა როლი აკისრია ამ პროცესში მედიას, ნინო გოგელია კონკრეტულ ტექსტობრივი კორპუსის საფუძველზე ახდენს ლინგვისტურ-დისკურსულ ანალიზს, რომლის დროსაც იგი ეყრდნობა დისკურსის ცნობილი მკვლევარების: ბუსეს, ვენგელერის და იეგერის მიერ შემოთავაზებულ თეორიებსა და კრიტიკულებს, როგორც არის: დისკურსის პოზიციისათვის (დისკურსული კონტექსტისათვის) ტიპური ფრაგმენტების (ელემენტების) დეტალური ანალიზი.

ბომის ფონდის ლექტორმა კატრინ რიმბახმა იული ცეეს ტექსტში Corpus Delicti განიხილა დისტოპიები როგორც საზოგადოებრივ

ცხოვრებაში მოსალოდნელი უარყოფითი მოვლენების ესკიზები, რომლებიც სექსტიკურად აფასებენ არსებულ პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ მდგომარეობას და ფიქციონალურად თხზავენ არსებული ტენდენციების განვითარების შედეგებს, რაც მომხსენებლის აზრით, მნიშვნელოვანი მასალაა სასკოლო და საუნივერსიტეტო სწავლებაში.

სამეცნიერო რეგიონალური კონფერენცია ორ დღეს გაგრძელდა ცხრა სექციაში, სადაც მრავალი საინტერესო კვლევა წარმოადგინეს ქართველმა და უცხოელმა მეცნიერებმა, მათ შორის: დოქტორმა ელიზაბეტ ვენორმა — გერმანული რეკლამის ტექსტის ადაპტაციის თავისებურებებზე ქართულ გარემოში, ილიას უნივერსიტეტის პროფესორმა გურამ ლუბანიძემ — ვიოლა ფურცელაძის ტექსტის თეორიასა და თანამედროვე ტექსტოლოგიის ტენდენციებზე; დოქტორმა ნატა ჯანელიძემ — ვიოლა ფურცელაძის თეორიის შემკვიდრებითობაზე ქართულ გერმანიისტიკაში; გერმანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის მონვეულმა ლექტორმა ფოლკერ ვენორმა გერმანულ პრესაში ფრიდრიხ დიდისა და პრუსიის ირგვლივ შექმნილ მითებზე; ასოცირებულმა პროფესორმა ნანა გოგოლაშვილმა — დისკურსის ინტერპრეტაციის შესაძლებლობებზე; ასოცირებულმა პროფ. ნუნუ კაპანაძემ სიმბოლოვან და ანალოგიურ რეპრეზენტაციებზე პრაგმატიკულად ორიენტირებულ ტექსტის ანალიზში; ასოცირებულმა პროფესორმა ნინო ქიმერიძემ ბიოგრაფიების არალიტერატურულ და ლიტერატურულ ვერსიებზე ლინგვისტურ ანალიზში, პროფესორი ლალი ქეცბა — ხუნდაძემ მხატვრული ლიტერატურის „დისკურსული პრაქტიკის“ ლინგვისტური ინტერპრეტაციის შესაძლებლობებზე.

პროფესორ მანანა რუსიევილისა და ასოცირებულ პროფესორ რუსუდან დოლიძის მოხსენება ეხებოდა მონომოდალური მეტაფორის ტექსტობრივ და კულტუროლოგიურ ფუნქციებს პარი გრეისა და მარიო პოუზოს განგსტერულ რომანებში. ხოლო პროფესორ ქეთევან გაბუნიასა და ასისტენტ პროფესორ ნინო ქავთარაძის მოხსენებაში განხილვის საგანი იყო ექსპრესიული ტროპი და მისი რეცეფცია ფრანგი მწერლის შულიენ გრეისის ტექსტებში, რომლებსაც მომხსენებლები განიხილავდნენ, როგორც ექსპრესიული ტროპით გამოხატულ სტროფულ მეტაფორას.

თურქოლოგიის მიმართულების პროფესორმა მარიკა ჯიქიამ თავისი მოხსენება მიუძღვნა რამოდენიმე სოციოლინგვისტურ ფაქტს გერმანულ ენაში, დაკავშირებულს გენდერის პრობლემატიკასთან.

კულტურის მეცნიერებათა მიმართულების პროფესორმა ნინო ჩიქოვანმა თავის მოხსენებაში განიხილა ისტორიის პოსტსაბჭოთა სახელმძღვანელოებში „მასტერ ნარატივის“ ახალი ვერსიების ჩამოყალიბების ცდებლობები სამოქალაქო ცნობიერების ფორმირებისა და ეთნიკური იდენტობის განმტკიცებისთვის.

მოცემული სტატიის ფარგლებში შეუძლებელია ყველა იმ მოხსენების მიმოხილვა, რომელიც თავისი აქტუალობით ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ამა თუ იმ დარგით დაინტერესებულ პირთა ყურადღებას იმსახურებს.

\*\*\*

ვიოლა ფურცელაძის მოღვაწეობა დამსწრე საზოგადოებას გერმანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის პროფესორმა ლალი ქეცბა-ხუნდაძემ გააცნო.

პროფესორი ვიოლა ფურცელაძე 20 წლის მანძილზე, 1973-1994 წლებში, იყო გერმანული ენის კა-



თედრის გამგე, 2006 წლამდე კი ამავე კათედრის პროფესორი. აღსანიშნავია, რომ საკანდიდატო დისერტაცია, რომელიც მან აკადემიკოს გიორგი ახვლედიანის ხელმძღვანელობით 1955 წელს დაიცვა, პირველი სამეცნიერო ნაშრომი გერმანულ ენათმეცნიერებაში საქართველოში.

მეცნიერს გამოქვეყნებული აქვს 50 სამეცნიერო ნაშრომი ქართულ, რუსულ და გერმანულ ენებზე, მათ შორის 5 სახელმძღვანელო (უახლესი, სინტაქსის სახელმძღვანელო, 2009 წელს გამოიცა). მიღებული აქვს მონაწილეობა მრავალ საერთაშორისო და ადგილობრივ კონფერენციაში. ცალკე აღნიშვნის ღირსია მისი მონოგრაფია ორ ნიგნად „ტექსტი, როგორც ენობრივი მოღვაწეობის წერილობითი გაცხადება“, რომელიც მან გამოცა 1998 წელს სადოქტორო დისერტაციის დაცვის შემდეგ. ქალბატონ ვიოლას ხელმძღვანელობით თსუ-ის გერმანიისტიკა მრავალი წლის მანძილზე მუშაობდნენ დიდი გერმანულ-ქართული ლექსიკონის შექმნაზე.

ვიოლა ფურცელაძეს სხვადასხვა დროს მიჰყავდა გერმანული ფილოლოგიის ყველა თეორიული კურსი, მათ შორის უმეტესობა გერმანულ ენაზე. 70-იან წლებში იგი იყო ფრიდრიხ შილერის იენის უნივერსიტეტთან პირველი საუნივერსიტეტო პარტნიორობის ერთერთი კოორდინატორი.

ვიოლა ფურცელაძის აღზრდილი ქართველი გერმანიისტიკის სამი თაობა. მათ შორის არიან არა მხოლოდ ქართველი, არამედ რუსი, ჩერქეზი და გერმანელი მეცნიერები. ქალბატონი ვიოლა დღესაც აგრძელებს მუშაობას და მისი ხელმძღვანელობით დისერტაციები იცავენ ახალგაზრდა გერმანიისტიკები, „მესამე თაობის“ წარმომადგენლები. „ჩვენ ყველანი მის მონაფეხებზე ვდგებით თავს, მას ყველა ჩვენგანზე აქვს განეული ამაგი. თავის დროზე მან სრულიად ახალგაზრდას დიდი ნდობა გამომიცხადა, როცა თავისი თეორიული კურსების დიდი ნაწილის ნაკითხვა დამავალა. ჩვენ ყველანი ვფასებთ მას იმ ღვანლისთვის, რაც ქართული გერმანიისტიკის განვითარებასა და შენარჩუნებაში მიუძღვის. სხვა ღირსეულ ქართველ გერმანიისტიკებთან ერთად მისი დიდი დამსახურებაა, რომ დღეს ჩვენი მიმართულება არსებობს, რომ ჩვენ მომავლის იმედს გვაქვს იმ ობიექტური მიზეზების მიუხედავად, რომლებმაც გერმანული ენა მეორე პლანზე გადასწია ჩვეული ნამყვანი პოზიციიდან საქართველოში. მაგრამ ჩვენ უნდა შევეცადოთ შევიწარმოოთ ის, რაც დღეს გვაქვს, მივიტანოთ ახალ თაობამდე გერმანული კულტურისა და აზროვნების ხიბლი, გავაგრძელოთ გერმანული ფილოლოგიის სწავლებისა და კვლევის საუკეთესო ტრადიციები, რომლებსაც ქალბატონ ვიოლასთან და სხვებთან ერთად ამკვიდრებდნენ მისი თაობის გამოჩენილი ქართველი გერმანიისტიკები, პროფესორები: ოთარ ჯინორია, ნოდარ კაკაბაძე, გურამ რამიშვილი, ხოლო მომდევნო თაობიდან — ჩვენგან ადრე წასული ბუბა ყარალაშვილი“, — აღნიშნა ლალი ქეცბა-ხუნდაძემ.

მან ასევე იუბილარის მონოგრაფიაზე — „ტექსტი, როგორც ენობრივი მოღვაწეობის წერილობითი გაცხადება“ ისაუბრა და აღნიშნა, რომ „მონოგრაფიაში, შერჩევილიყო თეორიის გარდა, განხილულია ტექსტის ინტერპრეტაციის ყველა შესაძლებელი მიდგომა: ტექსტის ლინგვისტიკის, რიტორიკის (ექსკურსით ქართულ რიტორიკაში), სტილისტიკის პლანები და ა.შ. გამოყენებულია ლიტერატურა XIX საუკუნის შერჩევილი ფუძემდებლებიდან დაწყებული (ფრიდრიხ შლაიერმახერი, ვილჰელმ დილთაი, ჰაიმან შთაინთალი), დამთავრებული XX საუკუნის გამოჩენილი მეცნიერებით (ჰანს გეორგ გადამერი, მარტინ ჰაიდგერი, ლეო შპიტცერი, ერნსტ ულრიხ ბირე, ჟაკ დერიდა, როლან ბარტი, ჰაინრიხ პლეტი და მრავალი სხვა). ნიგნში მოცემულია კონკრეტული პოეზიის ნიმუშების ანალიზი, რომელთა ტოპოლოგიური ჩარჩოს გრაფიკულ-გრაფიკული სტრუქტურა რეალურად არსებული საგნის კონტურებს ემთხვევა და საგნის იკონიკურ ხატს ქმნის“, — აღნიშნა ლალი ქეცბა-ხუნდაძემ. სწორედ სხვადასხვა ტიპის გერმანული და ქართული ტექსტების ვიზუალური ხატის ფურცელაძისეულმა ინტერპრეტაციებმა, „განტექსტებული ენობრივი წარმონაქმნის გრაფიკული პარამეტრების“ ანალიზმა განაპირობა კონფერენციის პოსტერისა და პროგრამის ორიგინალური დიზაინი, რომელზედაც წარმოდგენილია გერმანული და ქართული გრაფიკული-კური ფუნქციების გამოხატველი ფიგურული ტექსტები.

გერმანიის აკადემიური გაცვლის სამსახურის თბილისის საინფორმაციო ცენტრის უფროსმა, თსუ-ის გერმანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის მონვეულმა ასოცირებულმა პროფესორმა ელიზაბეტ ვენორმა პლენარულ სხდომაზე წარმოთქმულ სიტყვაში დიდი პატივისცემა გამოთქვა პროფესორ ვიოლა ფურცელაძის ღვაწლის მიმართ, საგანგებოდ აღნიშნა საიუბილეო კონფერენციის მასშტაბები და ღონისძიების მნიშვნელობა და ისაუბრა თანამედროვე პირობებში საქართველოში გერმანული ენის შესწავლის ხელშეწყობის აუცილებლობის შესახებ, რადგან გერმანული ენა საქართველოსთვის არის გზა ევროპისკენ.

კონფერენციის საორგანიზაციო საკითხების მოგვარებაში მხარდაჭერისთვის ლალი ქეცბა-ხუნდაძემ გერმანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის სახელით მადლობა გადაუხადა უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობას, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანს, პროფესორ დარეჯან თვალთვაძეს, თსუ-ის რექტორის თანამდგენსა და აკადემიური სამსახურის აპარატის უფროსს მზექალა აჭაიძეს, ისტორიის მიმართულების ასისტენტ პროფესორს გიორგი ყუყუნაშვილს და ყველა იმ დეპარტამენტს, რომლებმაც უზრუნველყვეს კონფერენციის მაღალ დონეზე გამართვა.





# ქართულ „ასოთა საიდუმლო“ ირანელი ბრაფიკოსის ხელოვნებაში

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი უჩვეულო გამოფენა გაიმართა. „უჩვეულობაში“ კი ის იგულისხმებოდა, რომ ქართულ ანბანს ქებათა-ქება ირანელმა გრაფიკოსმა შეასხა და საქართველოსა და ქართული ენის სიყვარული ასე გამოხატა.



შურთხია ბაროშვილი

საპარ ეშყი-სანი აღელვების გარეშე ვერ იხსენებს იმ პირველ შთაბეჭდილებას, რომელიც მას ქართული ასოების დანახვისას დაეუფლა; „თბილისში გახლდით, ლამაზ ქალაქში. როგორც ყოველთვის, ახალი ადგილებისა და მოვლენების ხილვით გამოწვეული მღელვარებით მოცული. უძველესი კულტურის სიღრმეებიდან ამოზრდილი, ძველ, ნლებგამოვლილ შენობებს რომ შევცქეროდით, ჩემს ყურადღებას იქცევდა წარწერები მალაზიის აბრებზე, ვათავალიერებდი წიგნების გარეკანებს და კომპაქტ-დისკებზე დაბეჭდილ ასოებს. ქართულ ასოებში მოხდენილი ხაზები და ხვეულები აღმოვჩინე. ამ უცხო, უჩვეულო ნიშნების ზღაპრულმა დინებამ გამიტაცა. თითქოს ამ ნაწერების აზვირთებულ

ტალღებზე თოლიასავით დავნავარდობდი. ნაკითხვა არ შემეძლო, მაგრამ ამ ხვეულებსა და ფიგურებს თვალს ვერ ვწყვეტდი. მაშინ მივხვდი, რომ ასოთა მოხაზულობის სინატიფე უფრო მრავალსმეტყველი იყო, ვიდრე ტექსტის შინაარსი. „მშრალ ხიდზე“ მენვრილმანეს-გან რამდენიმე ძველი წიგნი შევიძინე, გონებაში ჯერ კიდევ ბუნდოვანი იდეა მიტრიალებდა: რაიმე ტპოგრაფიული ნიმუში შემეძენა. ირანში დავბრუნდი. ჩემი მეგობარი თეა შურთხია ინტერნეტით ქართული შრიფტების მოძიებაში დამეხმარა. ასე შემოვიდა ჩემს შემოქმედებაში ჯადოსნური ქართული ანბანი. ეს გამოფენა, რომელსაც „ასოთა საიდუმლო“ დავარქვი, ქართული ანბანის მხატვრული შესაძლებლობების მცირე ნაწილის წარმოჩენის მოკრძალებული ცდაა, — გაუმხილა თბილისის სახელმწიფო

უნივერსიტეტში შეკრებილ საზოგადოებას ირანელმა გრაფიკოსმა. გამოფენას ირანის ელჩი მაჯიდ სამადზადე საბერიც დაესწრო, რომელმაც აღნიშნა, რომ ირანის ბუნება და ხალხი ისეთივე მრავალფეროვანია, როგორც საქართველოსი. ამანაც განაპირობა ირანელი გრაფიკოსის დაინტერესება ქართული ანბანით. „ალბათ, პირველი არ ვიქნები, თუ ვიტყვი, რომ სწორედ ანბანის მსოფლიოში ის საოცარი ფენომენი, რომლის საშუალებით კაცობრიობა განვითარდა. ანბანი ღვთის საჩუქარია, რომელიც სხვადასხვა ერებს ებოძათ. ქართული და სპარსული ანბანი ორივე ხალხისთვის მნიშვნელოვანია. ამიტომ დარწმუნებული ვარ, ქალბატონი საპარის ეს გამოფენა პირველი და უკანასკნელი არ იქნება და მომავალში ჩვენ კიდევ გვექნება საშუალება ერთმანეთის კულტურა გავიზიაროთ“, — აღნიშნა ელჩმა. „ასოთა საიდუმლო“ მშვენიერებით მოიხიბლა პროფესორი მზექალა შანიძე: „დღევანდელმა გამოფენამ დაგვანახა, რომ ხელოვნებას და მშვენიერებას საზღვრები არა აქვს. ხელოვნებას შეუძლია გადალახოს ენობრივი, ტომობრივი, პოლიტიკური საზღვრები. ხელოვნების ენა მისანდომო და გასაგებია ყველასთვის, ვისაც კი მშვენიერება და სულიერი აზალეება შეთვისებულა აქვს. დღევანდელმა გამოფენამ ერთი ამბავი შემახსენა: 1976 წელს საბჭოთა ტურისტების ჯგუფი ინგლისში გაემგზავრეთ. როდესაც ლონდონიდან ედინბურგში მივფრინავდით, ჩემს გვერდით აღმოჩნდა ხანში შესული ინგლისელი ჯენტლმენი. ჩვენს საჩუქრად მიგვეჩინა სუვენირები, მათ შორის ქართული წიგნები. ამ ბავშვმა, რომელიც ჩემს გვერდით იჯდა, მომმართა: რომელ ერს ეკუთვნის ეს ულამაზესი დამწერლობა. მან საქართველოს შესახებ არაფერ

რი იცოდა. მართლაც, გასაოცარია, რომ ადამიანმა, რომელმაც არ იცის ქართული, დაინახა ის არტიზიმები და სილამაზე, რომელიც ქართულ ანბანში ძვეს. ჩვენ ჯერ კიდევ ბევრი რამ არ ვიცით ქართული ანბანის შესახებ, მისი წარმოშობის ზუსტი დრო, მაგრამ ერთი რამ უეჭველია, რომ ქართული ანბანი ისეთი ადამიანის მიერ არის შექმნილი, ვისაც არტიზიმში მალაღ დონეზე ჰქონდა. გაცივების გარეშე ვერ დავათვალიერებ გამოფენას, რომელმაც გამახსენა ის უძველესი მინიატურები, რომლებსაც ჩვენ უძველეს ხელნაწერებში ვხვდებით. ამიტომ ძალიან მიხარია ამის ნახვა, მხატვარს კი მინდა ვურჩიო, რომ იმ ძველ ხელნაწერებსაც გაეცნოს“, — ასე გამოხატა თავისი შთაბეჭდილება მზექალა შანიძემ. თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანმა დარეჯან თვალთვაქმ ირანელ მხატვარს მადლობა გადაუხადა და „ქართული ენის დღის“ მნიშვნელობაზეც ისაუბრა: „უნივერსიტეტში ვისაც ოდესმე უშუალოდ და უსწავლია, ყველამ კარგად იცის, რომ აპრილის თვე დატვირთულია ღონისძიებებით, რომელიც ჩვენი ერისთვის მნიშვნელოვან თარიღს, 14 აპრილს — ენის დაცვის დღეს ეძღვნება. 1978 წელს ქართველმა საზოგადოებამ დიდი ძალისხმევით შედეგად გაიმარჯვა და ქართული ენის სახელმწიფო ენის სტატუსი შეინარჩუნა. სწორედ ამიტომ ჩვენი უნივერსიტეტი ამ დღეს ყოველთვის სხვადასხვა ღონისძიებით აღნიშნავს, თუმცა, დღეს, მართლაც, გამოჩეულია და ორიგინალურად ვხვდებით ამ თარიღს — გამოფენით, რომელიც ირანელმა მხატვარმა წარმოგვიდგინა და ქართული ასოების სილამაზე და სინატიფე კიდევ ერთხელ დაგვანახა. ამისთვის კი მადლობა გვინდა გადაუხადოთ ნიკო ნახუცრიშვილს და თეა შურთხიას, რომლებმაც ქარ-



საპარ ეშყი-სანი

თულ საზოგადოებას მისი ნამუშევარი გააცნეს“, — აღნიშნა დარეჯან თვალთვაქმ. გამოფენის მნიშვნელობაზე, ირანისა და საქართველოს ურთიერთობაზე ვრცლად ისაუბრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიძემ: „საპარ ეშყი-სანი ქართველი არ არის და ამიტომ, უფრო საინტერესოა მისი ნამუშევრების გაცნობა. მინდა, მადლობა გადაუხადო ირანის ელჩს საქართველოში, რომელიც ყოველთვის გვერდში გვიდგას და ხელს უწყობს ირანისა და საქართველოს მეგობრობას, ამის დასტურია ჩვენი უნივერსიტეტისა და ირანის სასწავლებლებს შორის ურთიერთთანამშრომლობა, რომელიც, იმედი გვაქვს, უფრო და უფრო განვითარდება“, — განაცხადა ალექსანდრე კვიციანიძემ. გამოფენამ, „ასოთა საიდუმლო“, უნივერსიტეტში უამრავი მხახველი მიიზიდა.

## სტუდენტური კონკურსი „მისია 2012“ დაიწყო



ნათო მობლაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროექტი, რომელიც მარკეტინგისა და პიარის მიმართულებით ხორციელდება, წელს კომპანია „გეოპლანტთან“ — ჩაის ქართულ ბრენდ „გურიელთან“ ერთად ტარდება. კონკურსში „მისია 2012“ მონაწილეობის მიღება თსუ-ის ყველა ფაკულტეტის სამივე საგანმანათლებლო საფეხურის სტუდენტებს ჯგუფურად შეუძლიათ. თითოეულ ჯგუფში მინიმუმ 3 და მაქსიმუმ 5 სტუდენტი უნდა გაერთიანდეს. კონკურსი ორ ეტაპად ჩატარდება. პირველ ეტაპზე კონკურსანტებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 95 წლის იუბილეს დაგეგმვა დაევალებათ. შიდა შესარჩევი ფორი 5 ფინალისტი გუნდს გამოავლენს. მეორე ეტაპზე კი მათ უკვე, უშუალოდ, კომპანია „გეოპლანტი“ — ჩაის ქართული ბრენდი „გურიელი“ შესთავაზებს კონკრეტულ დავალებას. „მისია 2012“-ში მონაწილეობის მსურველებმა თსუ-ის 95 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი ღონისძიების გეგმა 3 აპრილიდან 24 აპრილის ჩათვლით უნდა გადაგზავნონ საკონკურსო ელ-ფოსტაზე misia@tsu.ge. ნაშრომში უნდა იყოს მითითებული

კონცეფცია, კონკრეტული აქტივობები, ღონისძიების პრეკამპანია და რეკლამირების გზები. „ეს არის ყოველწლიური კონკურსი, რომელიც, ამჯერად ქართული ჩაის მწარმოებელ კომპანია „გურიელი“ ერთად ტარდება. კონკურსში მონაწილე სტუდენტებმა ფინალურ ეტაპზე კომპანიის განვითარების მარკეტინგული გეგმა უნდა შექმნან. გამარჯვებულები მიიღებენ საკმაოდ კარგ ფინანსურ პრიზებს. მთავარი კი ის არის, რომ ჩვენი სტუდენტები იმუშავენ ამ კომპანიასთან, გაეცნობიან მის მენეჯმენტს და მიიღებენ პრაქტიკულ გამოცდილებას“, — განაცხადა თსუ-ის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიძემ. კონკურსის — „მისია 2012“ — მიზანი სტუდენტების ახალი იდეების განხორციელებისა და პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა, კონკურსის გამარჯვებულები სტუდენტების პარტნიორ კომპანიასთან თანამშრომლობის უზრუნველყოფა და სამომავლო დასაქმების პერსპექტივის ზრდა გახლავთ. ახალგაზრდებთან ურთიერთობით დაინტერესებულია კომპანია „გეოპლანტი“ ადმინისტრაციაც. კონკურსის ფარგლებში, II ტურში გასულ სტუდენტებს კომპანიის თანამშრომლების მიერ ორგანი-

ზებული ლექცია-სემინარებიც ჩატარდება, რის მეშვეობითაც კონკურსანტები „გეოპლანტის“ მუშაობის შესახებ დანერგვით ინფორმაციას მიიღებენ. ფინალისტები მოინახულებენ კომპანიის სანარმოს გურიანში, გაეცნობიან ქართული ჩაის ტექნოლოგიას და წარმოების პროცესში თავად მიიღებენ მონაწილეობას. კომპანია „გეოპლანტი“ უახლოეს მომავალში ახალი ბრენდის „ცივი ჩაი გურიელის“ გამოშვებასაც გეგმავს. როგორც კომპანიის გენერალურმა დირექტორმა მიხეილ ჭკუასელმა აღნიშნა, თუ ფინალისტი კონკურსანტები მიცემულ დავალებას წარმატებით გაართმევენ თავს, მათი ნაწილი, შესაძლოა, სწორედ ამ მიმართულებით დასაქმდეს. „ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ჩვენი პროდუქტის ღირებულებისა და მარკეტინგული ცნობადობის გაზრდის პროცესში სტუდენტები ჩაერთვებიან. როდესაც უნივერსიტეტმა ამ პროექტში მონაწილეობა შემოგვთავაზა ჩვენ თავიდანვე ძალიან დაინტერესდით. ვფიქრობ, რომ ყველა კომპანიის, ყველა ბიზნესმენის მორალური და სოციალური ვალდებულებაა აქტიურად ითანამშრომლოს საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებთან“, — განაცხადა კომ-

## დედაენის დღისადმი მიძღვნილი ნიშნების გამოფენა-გაყიდვა



თამარ დალიანი

თანა „გეოპლანტის“ გენერალურმა დირექტორმა მიხეილ ჭკუასელმა. კონკურსი „მისია“ თსუ-ში უკვე ტრადიციად იქცა. იგი პირველად გასულ წელს ჩატარდა. „მისია 2011“-ის განხორციელებისას თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტნიორი კომპანია „ბორჯომი“ გახლდათ. ტრადიციისამებრ გამოვლინდა სამი გამარჯვებული გუნდიც. აღსანიშნავია, რომ ამ გუნდის წევრები კონკურსში მონაწილეობის მიღებას წელსაც გეგმავენ. „ძალიან საინტერესო და სტუდენტებისთვის სასარგებლო პროექტია. შარშან კომპანია „ბორჯომთან“ ერთად მუშაობამ საკმაოდ დიდი პრაქტიკული გამოცდილება შეგვიძინა. გუნდში სამი სტუდენტი ვიყავით. კონკურსში მონაწილეობას წელსაც აუცილებლად მივიღებთ“, — გვითხრა თსუ-ის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენტმა თეიმურაზ ბაბუციძემ. „მნიშვნელოვანია რომ კონკურსმა „მისია“ ყოველწლიური ხასიათი მიიღო. ვფიქრობ, კონკურსი მონაწილე სტუდენტებს პროფესიულ განვითარებაში დაეხმარება. წელს პარტნიორი კომპანია „გეოპლანტი“ — ჩაის ქართული ბრენდი „გურიელი“ და კვლავაც მაქვს წარმატების იმედი“, — აღნიშნა თსუ-ის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტმა მიხეილ გაბელიამ. სტუდენტურ კონკურსში „მისია 2012“ გამარჯვებულ გუნდებს საკმაოდ ხოლოდერი საჩუქრები ელით. კონკურსის საპრიზო ფონდი 5 000 ლარს შეადგენს, აქედან I ადგილის მფლობელს 2500 ლარი გადაეცემა, II ადგილზე გასული სტუდენტები 1500 ლარს მიიღებენ, III ადგილზე გასული გუნდის საჩუქარი კი 1000 ლარი იქნება. თუმცა მნიშვნელოვანია, რომ კონკურსის მთავარ და ყველაზე ღირებულ პრიზს ყველა ფინალისტი მიიღებს, რაც დამატებით ცოდნის მიღებასა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამოუმუშავებაში გამოიხატება.



# ოშკი — პირველი ქართული გრანდიოზული ნაბეჭობა

7 აპრილს, ხარება დღეს, ოშკის საკათედრო ტაძრის კურთხევის 1049 წლისთავი აღინიშნება. ამ მნიშვნელოვან თარიღს რამდენიმე საგანმანათლებლო დაწესებულებაც გამოეხმაურა, მათ შორის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამომავლოდ კი მნიშვნელოვანი აქციები დაიგეგმა.

ამ თემაზე საუბრობს და თავის მთავრეკლამებს გვიზიარებს ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი, გიორგი ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ეროვნული ცენტრის მეცნიერ-თანამშრომელი ირინე ბივიანაშვილი:

იყო ერთადერთი გამონაკლისი, როდესაც წარმოადგინა საქართველოს წარმომადგენელი ჩრდილო-აღმოსავლეთ თურქეთში გადაღებებზე დაემყვან. ამ ფილმს უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, იმ დროის ქართველთა ცნობიერებაში ტაო-კლარჯეთის სულიერ

პირველად ოშკი დაიფარა ეკლესიის ფასადი უწყვეტი თაღებით, რაც ასე განუყოფელი გახდა მთლიანად ქართული საფასადო შემკულობისა.

ამ ეკლესიის შენება 1049 წლის უკან იკურთხა და მისი მშენებლობა 963-973 წწ შორის მიმდინარეობდა, მონასტერი კი XVII საუკუნეში დაცარიელდა. 10 საუკუნეა ის დგას ამ სახით, 3 საუკუნეა მას არავინ უვლის, არც რესტავრაცია ჩაუტარებიათ და არც კონსერვაცია, ეს უნიკალური ძეგლია, როგორც გამოჩენილი კონსტრუქციული სიმყარით, ისე ავთენტურობით. ამ ეპოქის საქართველოს დანარჩენ გუმბათიან ეკლესიებს თავდაპირველი სახით გუმბათები არ შერჩენია.

ოშკის კედლებზე ჯერაც შერჩენილია კედლის მხატვრობა. მაგალითად, სამხრეთის მკლავში ბანას ტაძრის გამოსახულებაა. ჩამონგრეული გადახურვის ქვეშ კი მხატვრობა ნადგურდება.

ოშკი მდიდარია სკულპტურული რელიეფებით, ბიბლიურ თემათა ილუსტრირების გარდა, აქ წმინდანთა გამოსახულებებსა და დონორთა არაერთ უნიკალურ პორტრეტს ვხვდებით. სამწუხაროდ, უამრავი რელიეფი უკანასკნელი ათი წლის განმავლობაში გაქრა.

ოშკის ტაძრის კედლებზე ათობით წარწერაა შემორჩენილი, რაც ამ ეკლესიის შენების ამბავს მოგვითხრობს და მნიშვნელოვან ისტორიულ წყაროებს წარმოადგენს.

ოშკის მონასტერში არსებობდა უმნიშვნელოვანესი საგანმანათლებლო ცენტრი. აქაურ სკრიპტორიუმებში გადაინუსხა არაერთი ბიბლია, მათ შორის მესტიის სახარება.

ოშკის ტაძრის ქვეშ სკრიპტორიუმია, მეცნიერები იქ ჯერ არ ჩასულან, იმედია არც ოქროსმადიებლებს დაუზიანებიათ ბაგრატოვან მეფეთა საძვალეები.

სავარაუდოდ, აქ ოშკის მამულები, ქართველთა სამეფოს მეფე ბაგრატ კურაპალატი და მისი ძმა ბაგრატ-ერისთავთ-ერისთავი უნდა იყვნენ დასაფლავებულნი.

ქტიტორი ძეგლის პორტრეტები და სავედრებელი წარწერები მრავალგზის მეორდება. უნიკალურია თავისთავად ის ორი სტელა, რომელიც მეჩეთის კედელში იყო ჩამოყალიბებული და რომელსაც თსუ-ის პროფესორმა ვალერი სილოგავამ მიაკვლია. ადამიანის სიმაღლის ორ სტელაზე ორი ძმა ღვთისმშობელთან და იოანე ნათლისმცემელთან წყვილად გამოისახება. ამ სტელაზეა წარწერა, რომელიც გვამცნობს კიდევ მშენებლობის დაწყების თარიღს, ხარება დღეს.

და ბოლოს, რისი წინამორბედი იყო ოშკი? ახალი არქიტექტურისა, საქართველოში, ათონის მთაზე, მნიშვნელოვანია და ხელოვნების ახალი მასშტაბებისა.. და კიდევ, ალბათ, ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტის - ერთიანი ქართული სახელმწიფოსი. შემთხვევითი როდია, როცა დავით კურაპალატის ხელდასხმით შექმნილია ერთიანი საქართველოს პირველი მეფე, ბაგრატმა გაერთიანებული სამეფოს სიმბოლოდ აგებული ტაძარი ოშკის მსგავსი ააშენა.

ოშკის მონასტერი, ისევე როგორც დავით კურაპალატის მიერ დაფუძნებული და გაძლიერებული სხვა მონასტრები ტაოსი (ხახული, ოთხთა, პარხალი) იყო ერთგვარი სასაზღვრო ნიშნულები საქართველოს უკიდურეს წერტილებში. X საუკუნეში მონიშნული საზღვრები საქართველოსთვის ფიზიკურად მალევე დაიკარგა, მაგრამ იგი რჩებოდა იმ სასულიერო და საგანმანათლებლო ცენტრად, სადაც ტრიალებს ჩვენი აღქმა ისტორიული სამშობლოსი.



გიორგი დვალაშვილი



ოშკის შენების კურთხევა ხარება დღეს მოხდა, მას შემდეგ 1049 წელი გავიდა.

წელს ამ თარიღის (7 აპრილი) აღნიშვნა ოშკი ვერ შევძელით, ვერც ხარაჩოს დადგმა მოვახერხეთ, იმედია, გაისად, საიუბილეო 1050-ე წლისთავზე მაინც შევძლებთ.

წელს კი გვინდოდა ოშკის თემა პოლიტიკური ხლართებიდან დაგვეხსნა და მის გარშემო არსებული დებატების ფონზე ოშკის საგანმანათლებლო მნიშვნელობაზე გავგეგმავთ საზოგადოების ყურადღება. ინიციატივას სამეცნიერო ინსტიტუტების გამოხმაურება მოჰყვა და რამდენიმე ჩანაფიქრი სწორედ ამ დღესთან დაკავშირებით განხორციელდა.

6 აპრილს გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ეროვნული ცენტრში ოშკის ხუროთმოძღვრული ანსამბლის შესახებ ხელოვნების დოქტორმა ირინე ელიზბარაშვილმა და ცენტრის დირექტორმა მარიამ დედეგულიძემ საჯარო ლექცია წაიკითხეს. ლექციას, რომლის მთავარი მიზანი საზოგადოებისთვის ოშკის სამონასტრო კომპლექსის მნიშვნელობას კიდევ ერთხელ შეხსენება წარმოადგენდა, სხვადასხვა უნივერსიტეტების სტუდენტები და ხელოვნებით დაინტერესებული პირები ესწრებოდნენ. ლექციაზე განიხილეს ოშკის მხატვრულ-ისტორიული ღირებულება და მისი როლი არამარტო ქართულ, არამედ მსოფლიო მემკვიდრეობაშიც. მომხსენებლებმა საგანგებო ყურადღება არქიტექტურული ძეგლის მძიმე ფიზიკურ მდგომარეობაზე გაამახვილეს და აღნიშნეს, რომ გადაუდებელ სარეაბილიტაციო სამუშაოებს როგორც ეკლესია, ისე მის კომპლექსში შემავალი სხვა უნიკალური არქიტექტურული ძეგლებიც საჭიროებს.

ტაო-კლარჯეთის კვლევისა და მასზე ზრუნვის სურვილი არაერთი უმაღლესი სასწავლებლის სტუდენტებს გამოუხატავთ. მათ შორის იყო აქცია, რომელიც სტუდენტურ ინიციატივას წარმოადგენდა. თავისუფალი უნივერსიტეტის სტუდენტებმა, რომლებიც 2 წელია ჩრდილო-აღმოსავლეთ თურქეთ-

ში, ისტორიულ ტაო-კლარჯეთში ექსპედიციებს მართავენ და საკუთარი სამეცნიერო შრომების კრებულიც კი გამოსცეს, ფონდი „გელინი“ დააარსეს და ტაო-კლარჯეთის მემკვიდრეობზე ზრუნვა მიზნად დაისახეს.

პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის მიერ მოწყობილ გამოფენაზე, ოშკის შესახებ არსებული პუბლიკაციები გამოიფინა. აქ იყო როგორც XX საუკუნის დასაწყისის ადრეული პუბლიკაციები, ასევე, თანამედროვე მონოგრაფიები, მათ შორის თურქული გამოცემები, რაც ჩვენი სამეცნიერო წრისთვის ნაკლებადაა ცნობილი. ხელახლა გამოიფინა ფოტოექსპოზიცია „ოშკი და ხანძთა, უწინ და ახლა“, პროექტი, რომელიც გოგა ჩანადირის მიერ ტაო-კლარჯეთის ძეგლებზე მრავალწლიანი დაკვირვების შედეგად მომზადდა. ვფიქრობთ, ამგვარი გამოფენა ერთგვარი სტიმული იყო ოშკისა და ზოგადად ტაო-კლარჯეთის მემკვიდრეობის კვლევათა ხელშეწყობაზე.

პოპულარული ქუჩის აქციის: „გვახსოვდეს წარსული, შევინარჩუნოთ ტრადიცია“ — ინიციატორი საქართველოს თეატრის, მუსიკის, კინოსა და ქორეოგრაფიის სახელმწიფო მუზეუმი იყო. ამ აქციაში სტუდენტებმა და ტურისტული სააგენტოს Good Travel-ის წარმომადგენლებმა საზოგადოებას ოშკის შესახებ ბუკლეტები დაურიგეს.

თსუ-ში პროფესორი გიორგი დვალაშვილი ოშკის დღესთან დაკავშირებულ ინიციატივას გამოეხმაურა და საჯარო ლექციაზე საკმაოდ მნიშვნელოვან ასპექტზე, ოშკის მიმდებარე რეგიონის გეოლოგიურ და სეისმურ მდგომარეობაზე ისაუბრა. ამ კუთხით საკითხის წამოჭრა და განხილვა მნიშვნელოვანია, რათა გავიზრდეთ იმ სამუშაოთა ჩატარების გადაუდებელი აუცილებლობა, რასაც ოშკისა და სხვა ქართულ ძეგლთა კონსერვაცია, რეაბილიტაცია ჰქვია.

და ბოლოს, „ოშკის დღეს“ საზოგადოებრივმა მაუწყებელმა აჩვენა გ. პატარაიას და დ. ონოფრიძის 1981 წლის დოკუმენტური ფილმი „ტაო-კლარჯეთი“, ეს

მემკვიდრეობად დამკვიდრებაში და დიდი მნიშვნელობა აქვს დღესაც, როცა ბევრი რამ შეიცვალა და განადგურდა.

## რა არის ჩვენთვის ტაო-კლარჯეთი?

მატერიალური მემკვიდრეობა თუ სულიერი? სად არის ჩვენი პასუხისმგებლობა და ზღვარი არსებულსა და დაკარგულს შორის, წარსულს, აწმყოს და მომავალს შორის. ვართ კი ამ კულტურის მემკვიდრენი? ვართ მათ აწმყოზე მზრუნველნი და გვაქვს პასუხისმგებლობა ამ ეკლესია-მონასტრების მომავალზე?

ეს ის კითხვებია, რომელზეც პასუხის გაცემა დღეს საზოგადოების დიდ ნაწილს აბნევს, რადგან მათ არ აქვთ სათანადო განმარტებანი ტაო-კლარჯეთისა თუ, კონკრეტულად, ოშკის მნიშვნელობაზე ქართული კულტურის, ქართული ეკლესიის, ქართული ცნობიერებისა თუ ქართული სახელმწიფოებრიობის ჩამოყალიბების გზაზე.

## რა არის ოშკი?

პირველი გრანდიოზული და ამბიციური ნაგებობა, რომელმაც იმ დროის ყველა ქართულ ძეგლს გადაასწრო თავისი მასშტაბით.

ნოვატორული არქიტექტურული სტრუქტურა, სადაც შეიქმნა ის იდეალური გეგმა, რომელიც საფუძვლად დაედო ათონის მთის არქიტექტურას, ჯერ ათონის ივერთა მონასტრის კათოლიკონში, ხოლო შემდეგ ყველა ათონის ეკლესიას, საიდანაც გავრცელდა საბერძნეთსა და ბალკანეთში, ასევე, საფუძვლად უდევს საქართველოს საკათედრო არქიტექტურას, რომლის თანამედროვე ვარიანტაც არის თბილისის სამების კათედრალი.





# საერთაშორისო სამეცნიერო ბიზნეს-ფორუმი თსუ-ში

თსუ-ის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის ისტორიაში პირველად გაიმართა საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია, რომელიც საერთაშორისო ბიზნესის აქტუალურ პრობლემებს მიეძღვნა. კონფერენციაში „გლობალიზაცია, საერთაშორისო ბიზნესის თანამედროვე პრობლემები და განვითარების ტენდენციები“ მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს, მოლდოვას, პრალის, ოდესის, ბუქარესტის, უკრაინის უნივერსიტეტების პროფესორებმა. კონფერენციას მსოფლიო ბანკის პროგრამების კოორდინატორი სამხრეთ კავკასიაში, ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტის პროფესორი პედრო როდრიგესი, სავალუტო ფონდის მუდმივი წარმომადგენელი საქართველოში ედუარდ გარდენერი და საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტი არჩილ მისაძე მონაწილეობდნენ.

## ნათო მობლაძე

პლენარულ სხდომაზე მხარეებმა თანამედროვე გლობალიზაციის პირობებში შექმნილი საერთაშორისო ეკონომიკური პრობლემების შესახებ იმსჯელეს, განიხილეს, თუ როგორ აისახება გლობალიზაციის კრიზისი საქართველოზე, რა თავისებურებები ხასიათდება ბიზნესის რეგულირება სახელმწიფოს მხრიდან პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში, რა ზეგავლენას ახდენს ფინანსური კრიზისი საერთაშორისო ვაჭრობაზე და ა.შ.

სხდომა გახსნა საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტმა არჩილ მისაძემ. მისი მიზანმიმართული და პრაქტიკული ასპექტები.

მსმენელთა განსაკუთრებული გამოხმაურება და კითხვები გამოიწვია სამხრეთ კავკასიაში მსოფლიო ბანკის პროგრამების კოორდინატორის პედრო როდრიგესის გამოსვლამ, რომელმაც ფინანსური კრიზისის საერთაშორისო ვაჭრობაზე ზეგავლენის შედეგებსა და ამ შედეგების საქართველოზე გავლენის შესახებ ისაუბრა. სავალუტო ფონდის მუდმივმა წარმომადგენელმა საქართველოში ედუარდ გარდენერმა წამოიწყო „მსოფლიო ეკონომიკის პერსპექტივა და რისკები“ წარმოადგინა.

საერთაშორისო კონფერენციის ერთერთმა ორგანიზატორმა, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორმა, თსუ-ის საერთაშორისო ბიზნესის კათედრის ხელმძღვანელმა თეიმურაზ შენგელიამ საქართველოში არსებული ეკონომიკური ვითარების შესახებ ისაუბრა, საინსტიტუციური მითითებების შესახებ ისაუბრა, უფრო მეტი მონაწილეობის, დაბალი მსყიდველობითი უნარის, ფასების ზრდის პრობლემური საკითხები განიხილა.

„ასეთი სახის საერთაშორისო ფორუმს თსუ-ის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტზე კარგად ეწყობა არ გააჩნია. კონფერენციის თემატიკა ერთერთი ყველაზე აქტუალურია. ჩემი მოხსენება უშუალოდ ეხებოდა გლობალიზაციის კონტექსტში საერთაშორისო ბიზნესის გარემოს საქართველოში. აქ წარმოდგენილი მოხსენებები საკმაოდ მრავალფეროვანი



პედრო როდრიგესი

გახლდათ და ყველა საკითხი საერთაშორისო ბიზნესის კონტექსტში განიხილებოდა. თუმცა კონფერენციას მხოლოდ სამეცნიერო დატვირთვა არ ჰქონდა. ჩვენი მიზანი თსუ-სა და იმ უნივერსიტეტებს შორის, რომლებსაც მონაწილე უცხოელი პროფესორები წარმოადგენდნენ, თანამშრომლობის გაღრმავება იყო. — განაცხადა თეიმურაზ შენგელიამ.

საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის „გლობალიზაცია, საერთაშორისო ბიზნესის თანამედროვე პრობლემები და განვითარების ტენდენციები“ მონაწილეები პლენარული სხდომის შემდეგ მოხსენებების თემატიკის მიხედვით 5 სექციებში გადანაწილდნენ. ეს სექციები გახლდათ: „საერთაშორისო ბიზნესი და გლობალიზაცია ეკონომიკური პრობლემები“, „მარკეტინგი და მენეჯმენტი საერთაშორისო ბიზნესში“, „ფინანსები და ფულად-საკრედიტო ურთიერთობები საერთაშორისო ბიზნესში“, „საერთაშორისო ვაჭრობის განვითარება გლობალიზაციის პირობებში“ და „სტატისტიკა, მათემატიკური მეთოდები და მოდელირება საერთაშორისო ბიზნესში“. ქართველი უცხოელი პროფესორების მოხსენებებს თსუ-ის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სტუდენტებიც ისმენდნენ.

„სამი სიტყვით ვეტყვი — ძალიან მომეწონა კონფერენცია. მომეწონა ის ფაქტიც, რომ პროფესორ-მასწავლებლების გარდა ესწრე-

ბოდნენ სტუდენტები და, რომ სამეცნიერო დისკუსიაში მონაწილეობდნენ უცხოელი ექსპერტები. განსაკუთრებით საინტერესო გახლდათ ჩვენი უკრაინელი კოლეგის იური მაკოგონის მოხსენება „უკრაინის სავაჭრო ფლოტის მდგომარეობა და განვითარების შესაძლებლობები შავი ზღვისპირეთის ეკონომიკური თანამშრომლობის ზონაში“. იმედი მაქვს, რომ ჩემი პრეზენტაციაც არანაკლებ საინტერესო იყო მსმენელისთვის“, — აღნიშნა მსოფლიო ბანკის



პროგრამების კოორდინატორმა სამხრეთ კავკასიაში პედრო როდრიგესმა.

საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციაზე წარმოდგენილი მოხსენებების კრებული უკვე გამოიცა. წიგნი სულ 120-მდე ნაშრომია შეუსული, რომელიც სამეცნიერო წრეების გარდა, ბიზნეს-სექტორის წარმომადგენლებისთვისაც არანაკლებ საინტერესოა.

„მინდა აღვნიშნო, რომ საინტერესო და მნიშვნელოვანი კონფერენცია გაიმართა. უცხოელ პროფესორებთან ერთად საკმაოდ ბევრი აქტუალური საკითხი იქნა განხილული. კარგია, როდესაც საერთაშორისო ბიზნესში არსებულ პრობლემებზე მეცნიერები მუშაობენ და ცდილობენ მათი გადაჭრის გზების მოძიებას. ეს მნიშვნელოვანია ეკონომიკის განვითარებისათვის. სამწუხაროდ, საქართველოში ბიზნეს-წრეების წარმომადგენლებსა და მეცნიერებს შორის არ არის აქტიური კავშირი. თუმცა მათი თანამშრომლობის რამდენიმე კარგი მაგალითი მაინც მოგვეპოვება. ჩვენი მიზანია ეს ურთიერთობები უფრო გაღრმავდეს. კონფერენციაც ერთგვარი მეხიჯია ბიზნეს-სექტორის წევრებისთვის, რომ გამოიყენონ ის კვლევები და მოხსენებები, რომლებიც ჩვენმა პროფესორებმა და უცხოელმა კოლეგებმა ამ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაზე წარმოადგინეს“, — განაცხადა თსუ-ის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის დეკანმა აკაკი ხელაძემ.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია, საერთაშორისო ბიზნესის თანამედროვე პრობლემები და განვითარების ტენდენციები“ 6 აპრილს დაიწყო და ორი დღის განმავლობაში მიმდინარეობდა. კონფერენცია მოლდოვას, პრალის, ოდესის, ბუქარესტის უნივერსიტეტების პროფესორ-მასწავლებლებთან ერთად გამართული პირველი სამეცნიერო ღონისძიება არ გახლავთ. 2010 წელს თსუ-ის საერთაშორისო ბიზნესის კათედრამ ამ უმაღ-



ლესი სასწავლებლების შესაბამისი პროფილის კათედრებთან ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმს გააფორმა, რომლის ფარგლებშიც 2011 წლის 27 სექტემბერს მოლდოვას სახელმწიფო უნივერსიტეტში სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე „საერთაშორისო ტურიზმი — მსოფლიო ბიზნესის ფენომენი“ გაიმართა. გასული წლის 15 აპრილს კი ოდესის სახელმწიფო ეკონომიკურ უნივერსიტეტში საერთაშორისო კონფერენცია — „თანამედროვე მსოფლიოს ეკონომიკური სისტემაში სავაჭრო ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარება“ ჩატარდა. 2011 წლის სექტემბერში ოდესის, თბილისის, ვარშავის, მოლდოვას, სახელმწიფო უნივერსიტეტების პროფესორების მიერ საერთაშორისო ეკონომიკაში ერთობლივი სახელმძღვანელოც გამოიცა. წიგნის რედაქტორები პროფესორი ი. კოზაკი და თსუ-ის სრული პროფესორი თეიმურაზ შენგელია გახლავთ.

ასევე აღსანიშნავია, რომ ბუქარესტის, თბილისის, მოლდოვასა და ოდესის უნივერსიტეტების ბაზაზე საერთაშორისო ბიზნესის პრობლემისათვის ერთობლივი კვლევის მიზნით შეიქმნა სამეცნიერო კონსორციუმი და განისაზღვრა საკვლევო პროექტი: „ეკონომიკური ბიზნეს-ციკლების პროგრამების მოდერნიზაცია, ჰარმონიზაცია და შესაბამისობა ევროკავშირის პოლიტიკასთან“. მხარეებმა პროექტზე მუშაობა 2012 წლის თებერვლიდან დაიწყეს.

# საქართველოს ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშის კარსპეტიკა მსოფლიო ბაზარზე

საქართველოში ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშის კარსპეტიკის ყოველთვის იყო მეცნიერული ინტერესის საგანი. მისი პოტენციალის შესწავლა არა მხოლოდ ქვეყნის ბუნებრივი სიმდიდრის აღწერის, არამედ ეკონომიკური სარგებლის შესწავლის კუთხითაც საინტერესოა. ქართველი მეცნიერები ამტკიცებენ, რომ თუ რომელიმე ნიადაგის მდიდრულ ქვიშაზე საქართველოს ეკონომიკური სარგებელი მოუტანოს, ერთერთი პირველთაგანი სწორედ ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშაა, ამიტომაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კავკასიის ალექსანდრე კვიციანიის მინერალური ნედლეულის ინსტიტუტის მეცნიერთანამშრომელთა შრომამ, რომელიც სწორედ ქართული ქვის პოტენციალის შესწავლას ითვალისწინებდა, 10 აპრილს თსუ-ში გამართულ პრეზენტაციაზე დიდი ინტერესი გამოიწვია.

## მაია ტორაძე

პროექტი, „საქართველოს ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშა“, 2009 წელს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ 140 000 ლარით დაფინანსდა და წელს დასრულდა. პროექტის ხელმძღვანელმა, გეოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორმა ვაჟა გელევიძემ პრეზენტაციაზე საზოგადოებას პროექტის არსი გააცნო და ჩატარებული მუშაობის შედეგებზე ისაუბრა.

მისი თქმით, საქართველოს ბუნებრივი საბადოების 80 პროცენტი ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშაა და მისი საერთო ღირებულება დაახლოებით 20 მილიარდი დოლარია.

თსუ-ის კავკასიის ალექსანდრე თვალჭრელიძის მინერალოგიის ინსტიტუტის მეცნიერებმა პროექტზე — „საქართველოს ბუნებრივი ქვიშა“ — 1995 წელს დაიწყეს მუშაობა. მათ მთელი საქართველო თითქმის ფეხდაფეხ მოიარეს და სასარგებლო ნიადაგის საბადოები შეისწავლეს. პირველ ეტაპზე მათ ბუნებრივი ქვის 85 საბადო აღწერეს. ბოლო სამი წლის განმავლობაში კი მას კიდევ 114 საბადო მიემატა. როგორც ბატონმა ვაჟა გელევიძემ განაცხადა, მუშაობა ამ მიმართულებით კვლავ გრძელდება და უკვე შექმნილი მეცნიერულად დაამუშავებული საცნობარო ტომებს კიდევ ერთ ტომს დაემატება. საბოლოოდ, ამ მასალებში საქართველოში არსებული 300-მდე საბადო დეტალურად იქნება აღწერილი.

პროექტში ჩართული იყვნენ გეოლოგიურ-მინერალოგიურ მეცნიერებათა დოქტორები: ვაჟა გელევიძე (მყარი ნიადაგის განყოფილების გამგე, პროექტის ხელმძღვანელი),

ოთარ მაჭავარიანი და ნოდარ რჩეულიშვილი. მათთან ერთად პროექტში მონაწილეობდა კიდევ 6 დამხმარე თანამშრომელი (მათ შორის 3 სტუდენტი).

პრეზენტაციაზე ითქვა, რომ ქართული მოსაპირკეთებელი ქვიშა დაბალი რადიაციით ხასიათდება და აქვს საუკეთესო დეკორატიული და ფიზიკურ-მექანიკური თვისებები. პროექტის ფარგლებში მეცნიერებმა შეისწავლეს თითოეული ქანის ქიმიური შემადგენლობა, ფიზიკური თვისებები, გამოყენების სფერო, მარაგი და სხვა მახასიათებლები, შექმნეს მონაცემთა ცხრილი, რომელიც მოცემულია გეოლოგიური რუკები, კარიერებისა და დამუშავებული ქვის ნიმუშების ფოტოები, რაც დაინტერესებულ პირს საშუალებას მისცემს თავად აირჩიოს მისთვის მისაღები მოსაპირკეთებელი ქვიშა სხვადასხვა დანიშნულებისთვის.

პროექტის ფარგლებში შეიქმნა მონაცემთა ელექტრონული ბაზა, რომელიც ინტერნეტში განთავსდება და ხელს შეუწყობს ინვესტორთა მოზიდვას.

პრეზენტაციაზე გამოიფინა ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშის ნიმუშები (მარმარილო, გამარმარილოებული კირქვა, ტუფი, ანდეზიტი და სხვ.) და 2 ნივანდ შეკრული ნაშრომი, რომლითაც, როგორც მეცნიერებმა განაცხადეს, მსოფლიო ბაზარს საქართველოს ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშის სავაჭრობა შეუძლებელია.

პრეზენტაციას ესწრებოდნენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი ალექსანდრე კვიციანი და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის დირექტორი სულხან სისაური.



ალექსანდრე კვიციანი პროექტის დასრულება მიულოცა მეცნიერებს და აღნიშნა, რომ რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დაფინანსებული სამეცნიერო პროექტების დიდი ნაწილი სწორედ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სრულდება. „პროექტი — „საქართველოს ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშა“, ადგილობრივი წარმოების განვითარების კუთხით ძალიან მნიშვნელოვანია. მინერალოგიის ინსტიტუტი წარმატებული ინსტიტუტია და, ბუნებრივია, კვლევაც წარმატებული გამოვიდა, იმდენად, რამდენადაც აქამდე არ არსებობდა ქვეყანაში არსებული მინერალური სიმდიდრეების სრული აღწერა. კვლევის შედეგად უკვე გვაქვს სამეცნიერო და მოსაპირკეთებელი მასალების სრული რეესტრი და მონაცემთა ბაზა, რომელიც ინტერნეტში განთავსდება. ეს ამ პროექტის კომერციალიზაციის საშუალებას მოგვცემს“, — აღნიშნა ალექსანდრე კვიციანი.

რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის დირექტორმა სულხან სისაურმა პროექტის წარმატებას გაუსვა ხაზი და განმარტა, რომ მისი მთავარი დადებითი მახასიათებელი, გარდა სამეცნიერო ღირებულებისა, პრაქტიკული გამოყენებაცაა. „დარწმუნებული ვარ, რომ პროექტი, „საქართველოს ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშა“ რეალიზებას ჰპოვებს კომერციალიზაციის კუთხითაც. ეს საინტერესოა

სახელმწიფოსათვის და იმ ორგანიზაციებისთვის, რომელიც ბუნებრივი რესურსების განკარგვით არიან დაკავებული“, — განაცხადა მან.

პრეზენტაციაზე საინტერესო მოსაზრება გამოთქვა მინერალოგიის ინსტიტუტის დირექტორმა რევაზ კვატაშიძემ. კერძოდ, მან შესთავაზა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს, მიიღოს მონაწილეობა სამეცნიერო და სხვა სახის ტენდერებში, რომელშიც ინსტიტუტის ანალიტიკური ცენტრის თანამშრომლებს არაერთი კვლევითი სამუშაოს შესრულება შეუძლიათ. „საქართველოში სამეცნიერო სამუშაოების ბუმი. ნებისმიერი მშენებლობა კი მოითხოვს ეკოლოგიურ კვლევას, საინჟინრო გეოლოგიურ დასკვნებსა და მშენებლობის პროცესში ფუნდამენტის შესწავლას. ყველა ამ მიმართულებით ინსტიტუტს საუკეთესო პოტენციალი გააჩნია. ჩვენ შეგვიძლია მონაწილეობა მივიღოთ და გავიმარჯვოთ გამოცხადებულ ტენდერებში. ეს მოგვებს მოუტანს ჩვენს ინსტიტუტსაც და მთლიანად უნივერსიტეტსაც“, — განაცხადა რევაზ კვატაშიძემ. გამოთქმული მოსაზრება უნივერსიტეტის რექტორმა ალექსანდრე კვიციანიმაც მოიწონა და ინსტიტუტის თანამშრომლებს მხარდაჭერას დაჰპირდა.

„საქართველოს ბუნებრივი მოსაპირკეთებელი ქვიშის“ მეცნიერულად დამუშავებული მონაცემები ინტერნეტის რესურსებზე უახლოეს მომავალში დაიდება.







პროფილი

# მისი უპირატესობის საიდუმლო

70 წლის გადასახედიდან ყველაფერი სხვანაირად ჩანს: უფრო მეტად აფასებს, უყვარს, სტკევა... თარიღებს უკან საინტერესო ისტორიები, პიროვნებები „იმალეზიან“, ასეთი თარიღი კი უამრავია, თუმცა ქალბატონი ციური ახვლედიანის გაცნობისას კითხვა: „ამდენი როდის მოასწრო?“ — აღარ გაკინძვით, რადგან მისი ულუგე ენერჯია და ახალგაზრდული შემართება ამის საფუძველს იძლევა... იგი ჯერ კიდევ ბევრის გაკეთებას აპირებს — ამაში მას თავისი საქმისადმი უდიდესი ერთგულება და სიყვარულიც ეხმარება.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მას ყველა იცნობს: თუმცა, ცოტამ თუ იცის, რა დიდი ძალისხმევით და შრომით მიადგინა ქალბატონმა ციურმა ყველა სამეცნიერო ხარისხს და წოდებას. ემერიტუს-პროფესორი, თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის პედაგოგი მეცნიერულ წარმატებებს იმ პიროვნებებს უკავშირებს, ვინც თავისი პროფესიის სიყვარული გაუღვივდა და შრომის ფასი ასწავლა.

## შურისხა ბაროშვილი

„ბედნიერ შემთხვევითობებს“ ვუმაღლი იმას, რომ ჩემს პროფესიონალად ჩამოყალიბებაზე ძალიან იმოქმედა გარემომ, რომელშიც ვიზრდებოდი. თავდაპირველად საუკეთესო — რკინიგზის მე-8 საშუალო სკოლაში მოვხვდი, სადაც გაძლიერებულად ასწავლიდნენ ფრანგულს. ჩემი პედაგოგი, ქალბატონი ზინაიდა ეროვნებით ფრანგი იყო, რომელმაც ქართული არ იცოდა, სწორედ მისი დამსახურებაა, რომ კლასში ყველამ კარგად ისწავლა ეს ენა და მათ შორის დღეს 8 ფრანგულის სპეციალისტია.

1958 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დასავლეთევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე ჩავაბარე. 16 წლის ვიყავი, მაგრამ უკვე ვიცოდი, რომ პროფესია, რომელიც ავირჩიე, დიდ ძალისხმევას მოითხოვდა. იმ დროს, როგორც ახლა, „მოდაში“ შემოვიდა უცხოური ენებით გატაცება, რამდენადაც მაშინდელი ქართველი პროგრესული საზოგადოება ხვდებოდა, რომ მარტო რუსული ფონს ვერ გავიძოდა.

სტუდენტობის წლები საუკეთესო გასახსენებელია ჩემს ცხოვრებაში. დაიწყო ახალი, ძალიან საინტერესო ეტაპი — საუკეთესო პედაგოგები მასწავლიდნენ — ფრანგული ენის კათედრის გამგე ივანე კვაჭაძე გახლდათ, რომელსაც განათლება სორბონის უნივერსიტეტში ჰქონდა მიღებული და პარიზში 10 წელი ცხოვრობდა. სხვადასხვა წლებში კი კათედრას ბატონი მიხეილ კვეციანი და ბატონი გურამ მეგრელიძე ხელმძღვანელობდნენ, თავად ამ ფაკულტეტის შექმნაში კი დიდი წვლილი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამაარსებელს გიორგი ახვლედიანს მიუძღვის. ის ფართო დიპლომატიის მქონე ადამიანი იყო, მისი დამსახურებით შეიქმნა უნივერსიტეტში ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრა. იგი ასევე დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა უცხოური ენების სწავლებას უნივერსიტეტში, თავადაც რამდენიმე უცხოურ ენას ფლობდა.

უნივერსიტეტში სხვა არჩევულებრივი პედაგოგებიც მასწავლიდნენ: მამია ხუხუნი, რომელსაც ასევე პარიზში ჰქონდა განათლება მიღებული, ნათელა ქუთელია, ბატონა დაბრავოსკაია და სხვები. დღემდე მათი მალღობი ვარ“, — იხსენებს ქალბატონი ციური ახვლედიანი.

მნიშვნელოვანი გარდატეხა მის ცხოვრებაში კი მაშინ მოხდა, როდესაც ასპირანტურაში ჩააბარა. 21 წლის როგონას, რომელმაც ნიითელ დიპლომზე დაამთავრა უნივერსიტეტი, წინ რთული გამოცდა ელოდა. მაშინ ასპირანტურაში ჩაბარება დიდ სირთულეებთან იყო დაკავშირებული. კონკურენცია დიდი იყო, რადგან მისაღები კონტინგენტის რაოდენობა შეზღუდული გახლდათ — ყოველ სპეციალობაზე ერთი ადგილი, ამიტომ მხოლოდ „ფრიალები“ იქ მოსახვედრად საკმარისი არ იყო. თუმცა, ქალბატონმა ციურმა არამარტო გაუძლო ამ კონკურსს, არამედ, ბატონი გიორგი ახვლედიანის ასპირანტობაც დაიმსახურა.

„ეს ჩემთვის თითქმის დაუფერებელი სიხარული იყო. მახსოვს, პირველად შეხვედრას ხალხში დამინიშნა (საერთოდ, იგი ყველასთან ინდივიდუალურად მუშაობდა). თავისი უნიკალური ბიბლიოთეკიდან 5 ნიგნი მათხოვა და მიიხრა: არ დაგჭირდება სხვაგან წასვლა, არც მოსკოვში სირბილი და დავალება მომცა: ხუთშაბათამდე უნდა მომეხსრო რეფერირება თავისი კომენტარებით. მაგრამ მოულოდნელად, უფრო ადრე, დამირეკა და მთხოვა, მეჩვენებინა მისთვის, რისი დანერგვა მოვასწარი ამ ხნის განმავლობაში. საბედნიეროდ, ყველაფერი დანერგული მქონდა, როგორც კი დავალება მივიღე, ღამეები ვათენებდი, რადგან კარგად მესმოდა, რას ნიშნავდა გიორგი ახვლედიანთან მუშაობა. ის ღამე თერთად გავათენე, ღამაზად გადავათენე ნამუშევარი (სხვათა შორის, ასეთ მომენტებში დედა ყოველთვის ჩემს გვერდით იყო, არ წვეზოდა, იჯდა და მელოდებოდა, ხან კერავდა და ასე გაჰყავდა დრო — ეს ჩემთვის დიდი დახმარება იყო).“

როდესაც ბატონი გიორგი ჩემს ნამუშევარს გაეცნო, მიიხრა: „თქვენ ახლა ვერის ხიდიდან გადადებთს გადარჩით“, რაც იმას ნიშნავდა, რომ თუ არ მოეწონებოდა, ჩემი ხელმძღვანელი აღარ იქნებოდა (ასე იგი არაერთხელ მოქცეულა)... ამის შემდეგ, 3 წლის მანძილზე, ყოველ ხუთშაბათს, ბატონ გიორგისთან ვმუშაობდი. მასთან ურთიერთობამ ბევრი რამ შემძინა არა მხოლოდ როგორც მეცნიერს, არამედ როგორც ადამიანს (ის ნამდვილი ჯენტლმენი იყო, უკვე ხანშიშესული პროფესორი იმდენად თავმდაბალი გახლდათ, რომ პალატოს გახდამიც კი მეხმარებოდა).

გარდა ამისა, უნივერსიტეტში სამშაბათობით ტარდებოდა სემინარები, სადაც, როგორც ცნობილი, ისე ახალგაზრდა მეცნიერები იღებდნენ მონაწილეობას. ბატონი გიორგის დავალებით ვისმენდი მაშინ სრულიად ახალგაზრდა მეცნიერის თამაზ გაყურელიძის ლექციებს, რომელიც „სტრუქტურული ლინგვისტიკის“ კურსს კითხულობდა. მაშინ ეს მსოფლიოში ახალი დარგი იყო. ლექციის ჩანაწერებს მე და ბატონი გიორგი ერთად ვადარებდით ნორმატიულ ლინგვისტიკას. რასაკვირველია, ამ ყველაფერმა თავისი შედეგი გამოიღო და 25 წლის ასაკში დავიკავი საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე — „თანხმობის აქციური კომპლექსების ფონეტიკური სუპერაცია ფრანგულ ენაში“. დაცვის შემდეგ, ბანკეტზე, მწერალმა რევაზ მიშველაძემ „კონკურსი“ გამოაცხადა: ვინც ციური ახვლედიანის საკანდიდატოს სათაურს გაიმეორებს, 2 ბოთლ ღვინოს მიიღებს“.

გიორგი ახვლედიანთან ურთიერთობამ კიდევ ერთი სიხარული მოუტანა ქალბატონ ციურს — სწორედ მის სახლში გაიცნო მომავალი მეუღლე ელდარ ახვლედიანი, რომელიც მეცნიერის ბიძაშვილის შვილი იყო. ოჯახი ყველაწინადად უწყობდა ხელს სამეცნიერო მუშაობაში — დედამთელი, დედა და დეიდა ორი შვილის გაზრდაში ეხმარებოდნენ, ამიტომაც მოახერხა და მოსკოვში სადოქტორო დისერტაციაც დაიცვა.



დღეს ქალბატონი ციური ახვლედიანი 150 სამეცნიერო ნაშრომის, მათ შორის 6 მონოგრაფიისა და 8 სახელმძღვანელოს ავტორია, მათ შორის: „ფრანგული ენის ისტორია“, „სტაბილური ელემენტების როლი ენის ფონეტიკურ ევოლუციაში“, „ფონოტაქტიკურ ელემენტთა კონსტანტურობა და ვარიაციულობა“, „ფონეტიკის, ფონოლოგიისა და ფონოტაქტიკის თანაფარდობა შედარებით-ისტორიულ კვლევებში“, „კონსონანტურ კომპლექსთა კონსტანტურობა და ვარიაციულობა რომანულ ენებში“, „დიაქრონიული ფონოტაქტიკა და რომანული კონსონანტიზმის პრობლემები“, „დიაქრონიული კონსტანტები ენის ფონოტაქტიკურ სისტემაში“, „რომანული კონსონანტიზმის ისტორიის ნარკვევები“, „ფრანგულ-ქართული ფუნდამენტური ლექსიკონი“, I-II-III ტომები (ერთ-ერთი ავტორი და რედაქტორის მოადგილე), „ბგერით მოდიფიკაციათა შინაგანი და გარეგანი ფაქტორები“, (ფრანგული, ესპანური და იტალიური ენების მასალაზე), „სტაბილური ელემენტების როლი ენის ფონეტიკურ ევოლუციაში“, „თემატურ-დარგობრივი ქართულ-ფრანგული ლექსიკონი“ (ერთ-ერთი ავტორი), „ფონემათა ჯგუფების ესთეტიკური ფუნქცია“, „ფრანგული ენის ისტორია, (სახელმძღვანელო), „დიაქრონიული ფონოტაქტიკა და რომანული კონსონანტიზმის პრობლემები, (მონოგრაფია), „სტაბილურობა და ვარიაცია რომანულ თანხმობანთაგანში (დიაქრონიული კვლევა), (მონოგრაფია), „ესპანური ენის ისტორია“, (სახელმძღვანელო. თანაავტორი მ. კობეშვიდი), „ფრანგული მეტყველების პროსოდიული თავისებურებანი, „ენათმეცნიერების საკითხები“ (I-II), კრებული, „რომანული ფილოლოგიის შესავალი (სახელმძღვანელო), (თანაავტორი ქ. გაბუნია), „ფრანგული ენის სახელმძღვანელო ეკონომისტებისთვის“, თანაავტორი მ. კვანტალიანი), „ტექსტის ლინგვისტიკა და თარგმნის თეორია“ (პრობლემის დასისათვის), (ფრანგ. ენაზე), (თანაავტორი დ. გომიტი, ლ. აბრესოვი), „რომანული ენათა შედარებითი ტიპოლოგია, (სახელმძღვანელო), (თანაავტორი ქ. გაბუნია), „იტალიური ენის ისტორია, (სახელმძღვანელო), (თანაავტორი მ. ჯავახიძე), „ფრანგული ენის ფონეტიკა“ (თეორიული კურსი), (სახელმძღვანელო) „ესპანური ენის ფონეტიკა, (სახელმძღვანელო), (თანაავტორი მ. კობეშვიდი) და სხვა.

ქალბატონი ციური დღესაც აქტიურად მონაწილეობს საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში, კონგრესებსა თუ სიმპოზიუმებზე, უახლოეს მომავალში, მაისში ესპანეთში.

ში ვიზიტისთვის ემზადება, სადაც ფრანკოფონიის დღეები იგეგმება.

ციური ახვლედიანი თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის ერთ-ერთი დამაარსებელია (პროფ. ი. ფხაკაძესთან ერთად), სადაც სტუდენტებს საშუალება აქვთ ფრანგული ენის გარდა ესპანურ და იტალიურ ენებსაც დაეუფლონ.

„სტუდენტები ძალიან მიყვარს. მათთან მუშაობისას დიდ სიხარულს და დადებით ენერჯიას ვიღებ. მახარებს, რომ ბევრი მათგანი დღეს წარმატებით მოღვაწეობს სხვადასხვა უნივერსიტეტში, მათ შორის ქუთაისის და ბათუმის უმაღლეს სასწავლებლებში, სადაც რამდენიმე წლის წინ მათი თხოვნით შევექმნე მაგისტრატურისა და დოქტორანტურის განყოფილებები. 10 წლის განმავლობაში უანგაროდ ვეხმარებოდი. შეიძლება დაუფერებელია, მაგრამ დიდი ბლოკნოტი მაქვს, სადაც ჩემი ყველა სტუდენტის სახელი და გვარი მინერია. მათი წარმატება ჩემთვის ყოველთვის სასიამოვნოა“, — ამბობს ქალბატონი ციური.

მისი ერთ-ერთი სტუდენტი, ქეთევან გაბუნია პროფესორის დამსახურებაზე საიმოვნებით საუბრობს: „ქალბატონი ციური ახვლედიანი დიდი მეცნიერია, 50 წელზე მეტია იგი ერთგულად ემსახურება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს, მას ბევრი ღირსეული სტუდენტი ჰყავს გაზრდილი, იგი ნამდვილად მაღალი რანგის პროფესიონალი და პროფესული თვისებებით გამორჩეული ადამიანია, მინდა, ჩემი და მისი მონაფეების სახელით მივულოცო იუბილე და წარმატებები ვუსურვო“...

ქალბატონი ციურის მოღვაწეობას ასე აფასებს პროფესორი ნათელა ქუთელია: „ციური ჩემი სტუდენტი იყო, არ მახსოვს დავალება, რომელიც მას არ შეეწირულებინა. ის ბევჯოთა და კარგი სტუდენტი გახლდათ, ამიტომაც დაიმსახურა ბატონი გიორგი ახვლედიანთან მუშაობა. მინდა იცოდეთ, რომ მასთან ვერ ითანამშრომლებდა ვერავინ, რომელსაც არ ესმოდა, თუ რა არის მეცნიერება და როდენ დიდ შრომას მოითხოვს ეს სფერო. ციური ამ მხრივ მართლაც გამორჩეული იყო. ბატონი გიორგი მას ძალიან აფასებდა. ციურიმ დიდ შრომაში გალია წლები, იგი ძალიან სერიოზულ საკითხებზე მუშაობდა, ამიტომ მას დიდ პატივს ვცემ, მისი ცხოვრება იშვიათი მაგალითია იმისა, თუ როგორ უნდა იყო ნამდვილი მეცნიერი“.

მეცნიერების გარდა, ქალბატონ ციური ახვლედიანს სხვა გატაცებებიც აქვს: ძალიან უყვარს მხატვრული ლიტერატურა, გამორჩეულად კი, ილია ჭავჭავაძე. მოცალოების დროს საიმოვნებით კითხულობს ნოდარ დუმბაძის ნაწარმოებებს. მასთან სტუმრობისას ერთი ფოტოც შევინახე ვედელზე: მეცნიერულ-საინჟინერო გოგონა გალაკტიონთან ერთად არის გადაღებული. „გალაკტიონი ჩვენი სკოლის ხშირი სტუმარი იყო, ჩვენ მას თავის ლექციებზე ვუკითხავდით. ერთ-ერთ შეხვედრაზე, როდესაც მისი რამდენიმე ლექსი ვთქვი, თავად მოინდომა ჩემთან სურათის გადაღება, სხვათა შორის, ეს ფოტო არსად გამოქვეყნებულა და არც ვაპირებ გამოვაქვეყნო. ჩემთვის ცხოვრება სასიამოვნო მოგონებებისგან შედგება. რა თქმა უნდა, ბევრი სირთულეც მქონია, მაგრამ მიმანია, რომ ცუდზე არ უნდა ფიქრო. ასეთი განწყობა მეხმარება, რომ ყოველთვის იმედინად შევხვდე ახალი დღის გათენებას“, — ამბობს ქალბატონი ციური.

ეს „ფორმულა“ მისი „უბერებლობის“ საიდუმლოა....

# იაპონური გაზაფხული საქართველოში

## შურისხა ბაროშვილი

2012 წელს იაპონიასა და საქართველოს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების მე-20 წლისთავი აღინიშნება, სწორედ ამიტომ საქართველოში ტარდება „იაპონური გაზაფხული“, რომლის ფარგლებშიც სხვადასხვა კულტურული ღონისძიებები დაგეგმილია.



ურთიერთობების დამყარების მე-20 წლისთავს. ორმხრივი ურთიერთობების აქტიური და დინამიური განვითარების თვალსაზრისით, ჩვენი ქვეყნისთვის ეს ნამდვილად ისტორიული მოვლენაა. ამ იუბილეს აღსანიშნავად, იაპონიის საელჩომ გადაწყვიტა გაემართა იაპონიის კულტურის თვე — „იაპონური გაზაფხული“, მახარებს ის ფაქტი, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სათანადო ყურადღება ექცევა იაპონური ენისა და კულტურის შესწავლას. ჩვენ მუდმივად ვგრძნობთ ქართველი ხალხის სიყვარულს და ეს ურთიერთობები მომავალშიც გაგრძელდება. 2012 წელს გვეგეგმება სხვადასხვა ღონისძიებების გამართვას როგორც იაპონიაში, ასევე, საქართველოში. ვიმედოვნებ, რომ ეს ღონისძიებები უფრო მეტად დაახლოვებს ჩვენს ერებს და უფრო ღრმად გაგვაცნობთ იაპონიის კულტურას და იაპონიის ელჩმა მისათვის კამოჰარამ.

„იაპონური გაზაფხულის“ მონაწილეებს თსუ-ის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის იაპონისტიკის მიმართულების ხელმძღვანელი ნანა გელაშვილიც მიესალმა: „ეს დღე მეტად მნიშვნელოვანია ჩვენი სტუდენტებისათვის, რომლებიც ამ ღონისძიებისთვის საგანგებოდ მოემზადნენ. მათ საკმაოდ დიდი შრომა გასწიეს და საიუბილეო კონფერენციაზე საინტერესო თემატიკით წარდგნენ. მათივე შექმნილი გამოფენაზე წარმოდგენილი ხელოვნებით ნივთები და ნახატებიც, აღსანიშნავია, რომ თსუ-ში იაპონისტიკის მიმართულება (ამ ეტაპზე მხოლოდ მინორ პროგრამის ფორმატში) უკვე ხუთი წელია ფუნქციონირებს, სადაც იაპონურ ენასთან ერთად ინტენსიურად შეისწავლება ისეთი დისციპლინები, როგორცაა: იაპონური კულტურა, ეკონომიკა, ისტორია, რელიგიები და სხვა. ეს საგნები საკმაოდ საინტერესო და კომპლექსურ ინფორმაციას აწვდის სტუდენტებს აღნიშნული ქვეყნის შესახებ.“

მომავალში დაგეგმილია სწავლების არეალის გაფართოება, რაც საშუარო საქმე იქნება იაპონია საქართველოს მომავალი ურთიერთობების განმტკიცების საქმეში. ჩვენ აქტიურად ვართ ჩართულნი იაპონიის საელჩოს მიერ მოწყობილ ღონისძიებებში, ამიტომ დიდი სტიმული იყო ორი წლის წინ თსუ-ში იაპონური ენისა და კულტურის ცენტრის გახსნა. სასიხარულოა, რომ იაპონური ენითა და კულტურით დაინტერესება სტუდენტებში ყოველწლიურად იზრდება“, — აღნიშნა ნანა გელაშვილი.

კონფერენციაზე მოხსენებები წაიკითხეს ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტებმა: ოთარ მოსიაშვილმა („სტუდენტებში თანამედროვე იაპონიაში“), სოფიო გუგუნავამ („ისე ჯინგუს ტაძარი — იაპონურ ტრადიციათა თეკვილი“), ქეთევან ბერიძემ („იაპონური თეატრის, კაბუკის ისტორია“), ალექსანდრე ქიტაშვილმა („იაპონური ლიტერატურის შედევრები“), დავით ლომიძემ („იაპონური ხელნაწერი საბრძოლო ხელოვნებები“), თამუნა რეხვიაშვილმა („აიკიდო — გაზაფხულის კენ“), ლიკა ქათამაძემ („იაპონური ვიზუალური კულტურა — ანიმე“) და თამთა ავაზაშვილმა („სტუდია „ჯიბლი“).





# ვიზუალურ ხელოვნებაში ასახული კლასიკური მუსიკა, პროზა და პოეზია



ნათი ოკოლაშვილი

ალბათ დამეთანხმებით, რომ მხატვრული აზროვნების ნიჭი ერთერთი იმ საჩუქარ-თავანია, რომელიც ადამიანს ბუნებისგან ერგო, მაგრამ მხოლოდ ფორმების ტილოზე ზუსტად გადატანის უნარი არ ნიშნავს, გერქვას მხატვარი. მთავარია ფაქტის (პრობლემის) ორიგინალური, განსხვავებული აღქმა, სადაც კარგად ჩანს თუ როგორია ავტორის დამოკიდებულება სამყაროს მიმართ, როგორია მისი ბუნება და შემდეგ უკვე რამდენად ორიგინალურად გამოსახავს საკუთარ ნაზრევს. ასეთი შემთხვევები კი არც თუ იხე ხშირია, თუმცა ახალგაზრდა მხატვრის დათო ნადირაძის ნამუშევრებში ვიძიებ, ბევრი ახალი და საინტერესო სინთეზებისა და მიდგომების დანახვა შეიძლება. მაგალითად, თუ გაინტერესებთ, როგორია მუსიკალური ნაწარმოების ვიზუალური სახე, როგორ გადადის ტილოზე პოეზია თუ პროზა, მაშინ აუცილებლად უნდა დათვალიეროთ მისი ხელოვნება. მის ნახატებში ციკლიდან „ვიზუალური მომენტები კლასიკურ მუსიკაში“, ილუსტრაციებში, რომლებიც ვაჟა-ფშაველას ინგლისურენოვან გამოცემებს და თანამედროვე პოეტების ნიგნებს დაერთო, თვით მხატვრობაში ნაკლებად გათვითცნობიერებული ადამიანიც კი შეინიშნავს, თუ რამდენად ღრმად, ორიგინალურად არის ხელოვნების მიერ აღქმული და ზოგიერთ შემთხვევაში ინტერპრეტირებულად გადმოცემული ზემოთ აღნიშნული ავტორების შემოქმედება. დათო ნადირაძის ნახატები რამდენიმე ქართული და უცხოური ჟურნალის ფურცლებზეც დაიბეჭდა.

დათო ნადირაძემ 16 წლისავე აღმოაჩინა ხელოვნებისადმი მიზიდულობა, რისი მი-

ზეზიც მისი პირველი გრძნობები გახდა. შემდეგ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ფერწერის მიმართულებაზე ჩააბარა, სადაც თავისი პირველი ნატურმორტი დახატა. დღეს კი უკვე თსუ-ის ხელოვნების მაგისტრია.

„გრძნობები, შთაბეჭდილებები, „გონებრივი თამაშები“, ფაქტებისა და ნამუშევრების სინთეზი ჩემს ხელოვნებაში მამოძრავებელი ძალაა, თუმცა მოვლენები და პირადი გრძნობები ყოველთვის დიდ როლს თამაშობს ჩემში. ეს არის ალბათ ერთადერთი მიზეზი, რის გამოც დავიწყებ ხატვა. ცხოვრებაში არ აქვს მნიშვნელობა რა და როგორ მთავარდება. მთავარია, რომ მომხდარი გაძღვეს რაღაც მარცვალს, რომელზეც შეიძლება გაიზარდოს ხე. შემდეგ უკვე როგორ გაზრდი მას, რა ნაყოფს გამოიღებს და რამდენად სასარგებლო იქნება სხვისთვის, ეს უკვე ადამიანზე დამოკიდებულია. მინდა, რომ ჩემი გრძნობები, აღმოჩენები სხვებსაც გაეუზიაროს და ზოგადად, ახლოს ვიყო ადამიანებთან. ამას ყოველთვის ვცდილობ ჩემი ხელოვნებითა და საქმიანობით“, — ამბობს ახალგაზრდა ხელოვანი.

დათო ნადირაძის მხატვრობაში ერთერთი საინტერესო მიმართულებაა ნახატების ციკლი „ვიზუალური მომენტები კლასიკურ მუსიკაში“. ეს ნამუშევრები შექმნილია კლასიკური მუსიკის განვითარების თითქმის ყველა ძირითადი ჟანრის ნაწარმოებებზე დაყრდნობით. მათ შორის არის რაველის საფორტეპიანო კონცერტის (მარცხენა ხელისთვის) და რახმანინოვის მეორე საფორტეპიანო კონცერტის (მარცხენა ხელისთვის) ანალიზიც. ეს მუსიკა ანეობილია 4-დან 33 ნაწილს განმავლობაში გაჯერებული იმ ხმებით, რომლებიც დარბაზში ისმის, ესენია: ქალის ფეხსაცმლის ქულის, მობილურის ზარის, მაჯის საათის ნიკნიკის, ნერვული ჩახველებებისა თუ საპრეტირებულად გადმოცემული ფეტი რეზინის ხმები და ა.შ. კლასიკური მუსიკის დათოს ეული სტრუქტურით აღქმასა და ვიზუალურ ხელოვნებაში გადმოტანას მინსკის ხელოვნების ფაკულტეტმა უკვე უნოდ აღნიშნული მოდელი.

„როდესაც კლასიკურ მუსიკას ვუსმენ, ვხედავ გარ-



„ფერადი ფერი“



„ჯონ კეიჯი #4 და 33“

ვეულ სურათს, თუმცა ნახატს არ ვეძიებ მხოლოდ ჩემს გრძნობებზე დაყრდნობით. აუცილებლად ვეცნობი მუსიკალური ნაწარმოების შექმნის ისტორიას, განვიხილავ იმ სოციალურ და ყოფით გარემოს, რომელშიც ის დაიწერა და ვცდილობ, გავიგო რა გრძნობები შეიძლება დაბადებოდა ავტორის მუსიკის შექმნისას. ამ ყველაფრის გაანალიზების შემდეგ, ვიზუალურ (ჯერ დაუბადებელ) მასალას ვსვამ ლოგიკურ ბადეში — მაგალითად, თუ ნაწარმოებში ნიშნის ხმა ისმის, შეგიძლია ნარმოვიდგინო ჩამოქმედებული ფერები და მკვეთრი ფორმები, რაც ნაწილობრივ გარემოსათვის არის დამახასიათებელი, ეს უკანასკნელი კი მჭირვ მტრის გვაძლევს ნამუშევარში შესატანად. ასეთია ჩემ მიერ მოფირებული სისტემა, კლასიკური მუსიკის გაგების მოდელი, რომელიც ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის თეორიულ-ფილოსოფიური ნაწილიც გახლდათ. დავამტკიცე, რომ მუსიკის გაგება, საკმაოდ კონკრეტული მტრისებრია შექმნილი, — ასე აგვიხსნა დათო ნადირაძემ იმ ნახატებზე მუშაობის პროცესი, რომლებზეც დამთავლიერებლების

მოწონება უკვე დამისახურა. დათო ნადირაძეს შექმნილი აქვს ნახატების სერია აბსტრაქტულ ჟანრშიც. ციკლი 9 ნამუშევარია შექმნილი, რომელთაც ავტორმა „ფერთა თეორიები“ უწოდა.

„აქ ფერები გაცოცხლებული და ნარმოქნილია, როგორც პიროვნებები. მათ შეიძლება სტიკოდეთ, უხარობდეთ ადამიანებზე. აბსტრაქციონიზმის ჟანრში ხატვა კომპიუტერულ გრაფიკაში მუშაობის შემდეგ დავიწყე. ფიქრობ, რომ კომპიუტერული გრაფიკა და დიზაინი საკმაოდ ახლოს დგას აბსტრაქციონიზმთან. აქ ფერებზეა აქცენტი გადატანილი, მაგრამ მე არ უარყოფ ფორმას. ესეთიკის გარეშე არაფერს ვაკეთებ, რადგან მიმაჩნია, ხელოვნების ნებისმიერ ნიშნულში მინიმალური დოზით მაინც უნდა იყოს ესეთიკური სილამაზე. ჩემი აბსტრაქციები ფორმების თამაში და ფორმების ერთმანეთთან მჭიდრო ურთიერთობა უფროა, ვიდრე ფერზე მუშაობა. მაგალითად, ნახატში „აღვლელი ფერი“ ფორმებით არის გამოხატული თუ როგორ შეიძლება აღვლელი თეთრი ფერი ღურჯის ფონზე. აქ არაფერია გარდა ფორმების

თამაშისა და ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირისა“, — აღნიშნავს მხატვარი.

ახალგაზრდა მხატვარი ფერწერის სხვადასხვა მიმართულებით მუშაობს, თუმცა არის რამდენიმე მტრისი, რომელიც მის ყველა ნამუშევარს აერთიანებს. იგი ყოველთვის ცდილობს, რომ ყველა მის ნახატში დომინირებდეს სითბო და თვით ნეგატიური ფაქტიც კი პოზიტიური ფერებით იყოს გადმოცემული. ეს თვისება ახასიათებს მის ილუსტრაციებსაც, რომლებიც ვაჟა-ფშაველას პოეზიის ინგლისურ-რეზიუმეში გამოცემას, ლექსო დორეულის პირველ ნიგნს „დაკარგულს“, ზაზა კაციაშვილის სონეტების ტრილოგიას „ამოძახილს“, ირაკლი ბრაჭულის მიერ შედგენილ ნიგნს დოსტოევსკის „ჩანაწერები ცოლის გარდაცვალების დღეს“ და ზინა სოლომონიშვილის ლექსთა კრებულს „სხივთა წვიმების“ დაერთო.

ილუსტრაციებზე არანაკლებ საინტერესოა მათი შექმნის ისტორიაც, რომელსაც მხატვარი გვიყვება: „ვაჟა-ფშაველას შემოქმედება ინგლისური ენაზე ითარგმნა და მე მხედა პატივი, რომ ნიგნის ილუსტრაციები გამეკეთებინა. მათ შორის არის „ხმელი ნიგნის“ „ფეხებისა“ და „მთანი მალანის“ მიხედვით შექმნილი ილუსტრაციები. გაკეთებული მათგან ზაზა კაციაშვილის სონეტების ტრილოგიის ყდის დიზაინიც. კარგად ვიციზნობი ბატონ ზაზას. იგი თავის სათქმელს ყოველთვის ძალიან დიდ სიმძაფრით, ვნებით ამბობდა. სწორედ, ამიტომ ნახატში, რომელიც მისი ნიგნის ყდისთვის შევქმენი, გამოსახულ ადამიანს გახლჩილი პირი ცივი ფერებით აქვს დახატული. ეს არის უკიდურესი ტკივილთა სავსე სათქმელის სიმბოლო“.

შემოქმედებითი საქმიანობის გარდა დათო ნადირაძე კიდევ რამდენიმე მიმართულებით მუშაობს. იგი დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის არტ-მენეჯერი და დიზაინერი და შეზღუდული შესაძლებლობების პირთა სათემო ორგანიზაციის „ხელი ხელს“ პიარ-მენეჯერიც გახლავთ. პარალელურად თსუ-ის სტუდენტური ჯგუფის ხელმძღვანელია და პროექტის „ლოტრატურული სალონის“ ხელმძღვანელია და პროექტის ჟურნალად გამოცემაზე მუშაობს. ასევე გეგმავს სწავლის გაგრძელებას დოქტორანტურაში, თბილისის სახელმწიფო



„ამოძახილი“



„რაველის საფორტეპიანო კონცერტი“



„ფეხები“

უნივერსიტეტში ხელოვნების თეორიის მიმართულებით, სადაც აპირებს დღეისათვის ნაკლებად შესწავლილი თემის „მხატვრული ფორმების ურთიერთმიმართების საკითხი თანამედროვე ქართულ აბსტრაქტულ მხატვრობაში“ გამოკვლევას. რაც შეეხება მისი ნახატების უფრო ფართო საზოგადოებისთვის გაცნობას, დათო ნადირაძე პერსონალურ გამოფენის მოწყობას არ გეგმავს. ფიქრობს, რომ ეს მისთვის თამაში განაცხადია. თუმცა ხელოვნების მოყვარულებს მისი შემოქმედების დათვალიერება მიმდინარე წლის შემოდგომაზე, საჯარო ბიბლიოთეკის ახალ დარბაზში მოწყობილ ჯგუფურ გამოფენაზე შეეძლება.

## მარტის სტუდენტურ ფოტოკონკურსში გამარჯვებულნი



ნუცა ნადირაშვილი  
„ნასკეპჩანებული“



ნინო ფურცელაძე  
„მითელი მარტალი“

მთავარი რედაქტორი	ნინო კაკულია	რედაქციის წევრები:	მისამართი:
მთავარი სამცხალისტი	მაია ტორაძე	რისმაგ გორდენიანი, ნოდარ ბელქანიანი,	ილია ჭავჭავაძის გამზ. 11*
ტექნიკური რედაქტორი	მანანა ჯურხაძე	იაგო კაჭკაჭიშვილი, ლადო მინაშვილი,	(თსუ-ის მე-3 კორპუსი)
ფოტოკონკურსის მდიანი	ლიკა პეტრიანიშვილი	ნოდარ ხადური, მარინე ჩიტაშვილი,	
კონსპორტ. უზრუნველყოფა	ზაზა გულაშვილი	ვაჟა კიკნაძე, დინა ძიძიგური,	
		ნანა ჭილაძე, თეა ჯულელი	